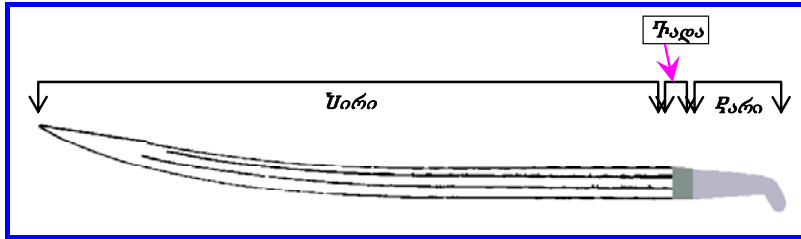

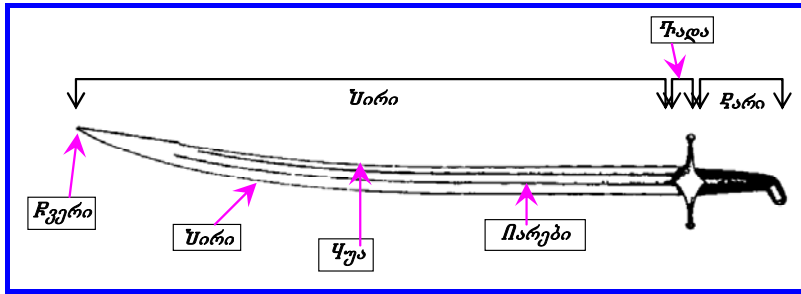

ქართული იარაღი

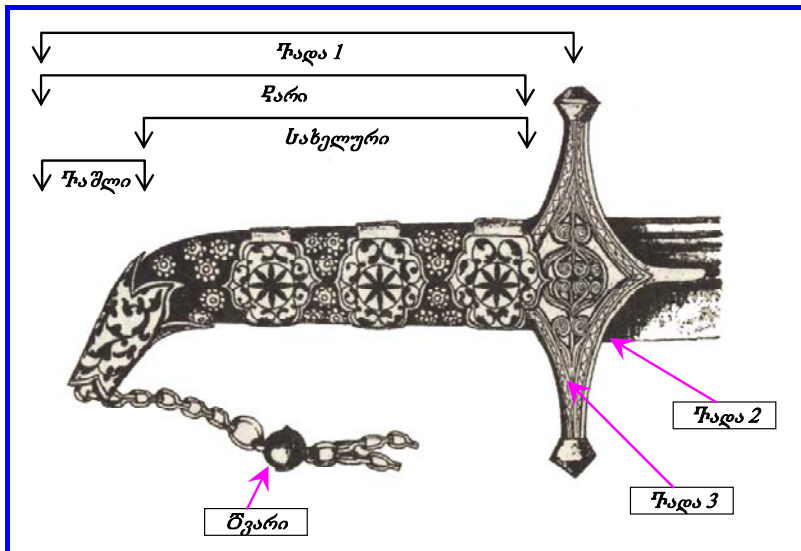
ჩმლები

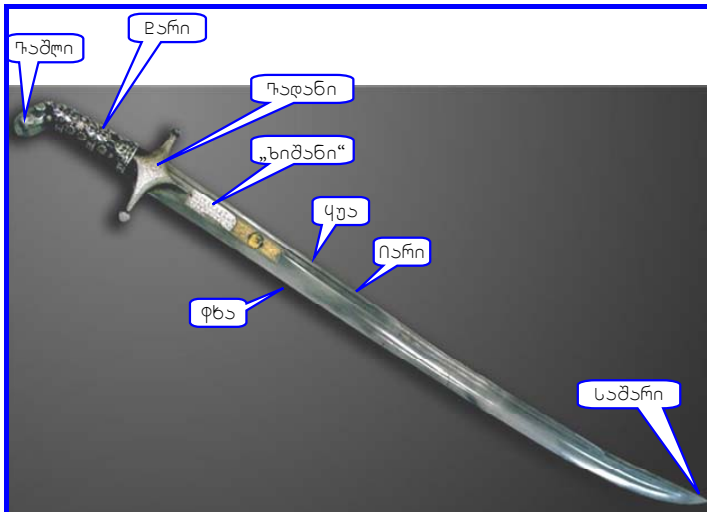
ჩმლის ნაწილები

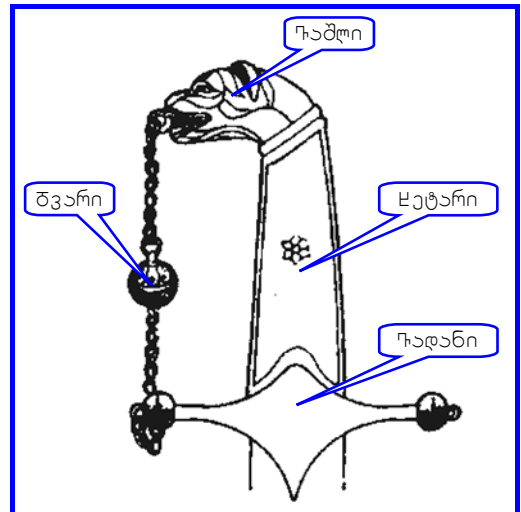
ჩმლის ნაწილები

ჩმლის კადის ნაწილები

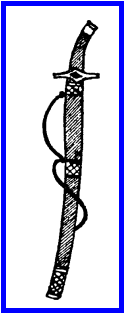
ჩეესურული ჩმლის ნაწილები

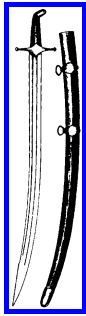
ჩეესურული ჩმლის ტარის ნაწილები

სიტყვა „ვადას“ აქვს სამი მნიშვნელობა: 1. ხმლის პირის საპირისპირო ნაწილი; 2. ხმლის ტარის გადაჯვარედინებული ნაწილი; 3. ხმლის ის ნაწილი, რაზედაც დევს ჯვარედინი.

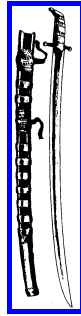
სიტყვა „ხმლის პირს“ აქვს ორი მნიშვნელობა: 1. ვადის საპირისპირო ნაწილი; 2. ხმლის გაღესილი მჭრელი ნაწილი.

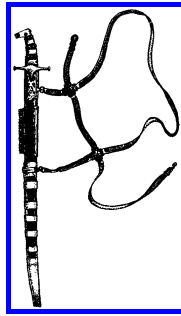
ქმალი ქარქაშში.
XV ს. ხელნაწერიდან

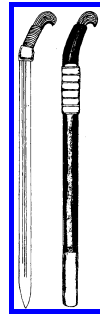
ჟორდა (18 ს.)

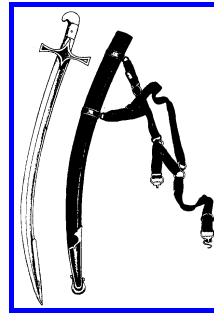
ქვესურული ხმალი (19 ს.)

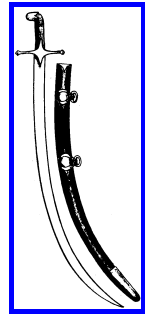
ქვესურული დაშნა

ჩაკუდაური.
ქვესურული დაშნა

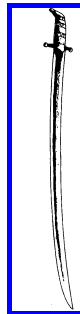
ქმალი (19 ს.)

ქმალი (18 ს.)

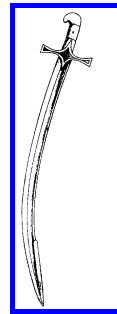
ჟორდა (18 ს.)

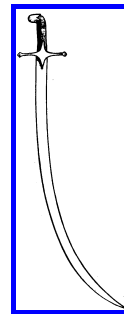
ქვესურული ხმალი (19 ს.)

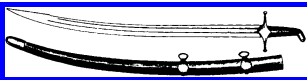
ჩაკუდაური.
ქვესურული დაშნა

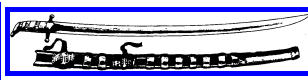
ქმალი (19 ს.)

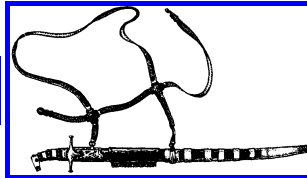
ქმალი (18 ს.)

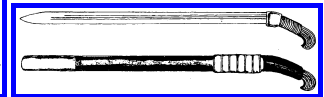
ჟორდა (18 ს.)

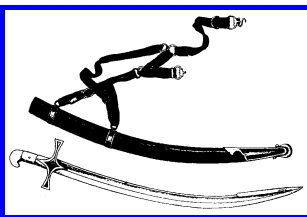
ქვესურული ხმალი (19 ს.)

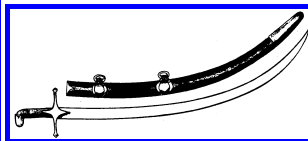
ქვესურული დაშნა

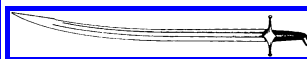
ჩაკუდაური. ქვესურული დაშნა

ქმალი ნისკარტისებური ყურით

ქმალი (18 ს.)

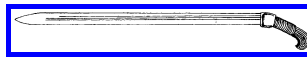
ჟორდა (18 ს.)

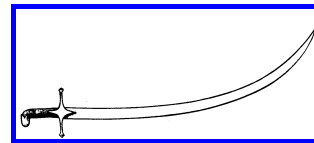
ქმალი (19 ს.)

ქვესურული ხმალი (19 ს.)

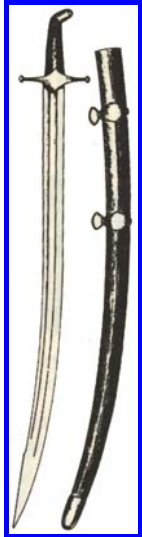
ჩაკუდაური. ქვესურული დაშნა

ქმალი (18 ს.)

ჩაკუდაური (ქვესურული დაშნა) „კაბიანი“ ქარქაშით

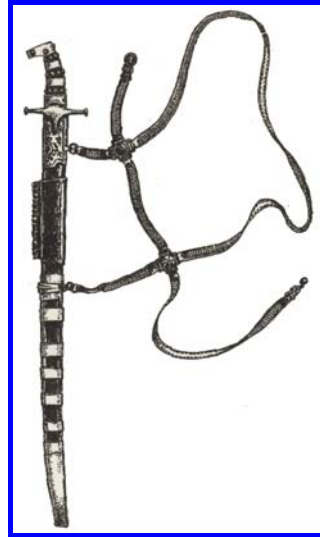
ქართული ხმალი

ჴეესურული ხმალი

ჭარქაშის ბუნიკის მორთულობა და ჩუქურთმა

ჴეესურული დაშნა

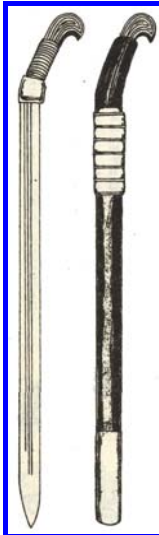
ჴეესურული დაშნა ხახვლისეპური ტარით

ჩაკულაური „კაბიანი“ ქარქაშით (ხეესურული ხმალი)

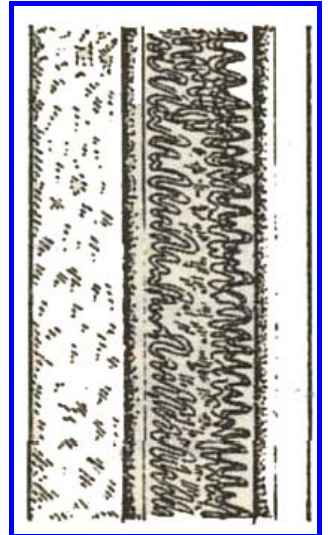
ჩაკულაურის ქარქაშზე მოთავსებული ვერცხლის მონუქურთმებული ფირფიტები

ჩაკულაური (ხეესურული დაშნა)

ჴმალი. 19 ს.

ჴმლის პირი

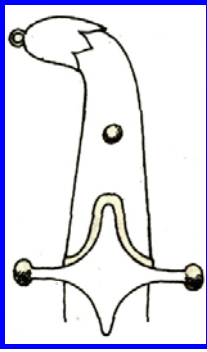
ჭადის დაფერვა და მორთულობა (18 ს.)

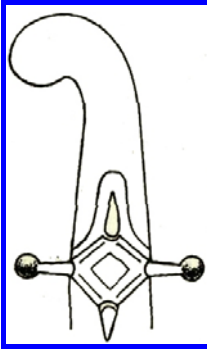
ჭადის დაფერვა და მორთულობა (18 ს.)

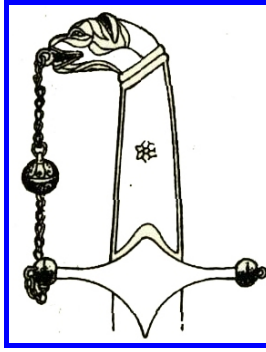
ჭადის დაფერვა და მორთულობა (18 ს.)

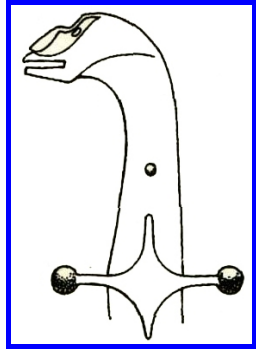
ჰელოს ვადა

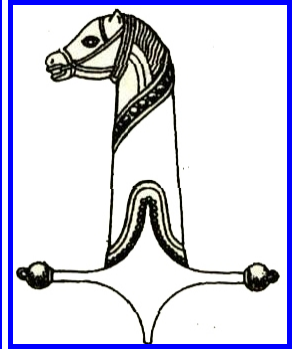
ჰელოს ვადა

ჰელოს ვადა

ჰელოს ვადა

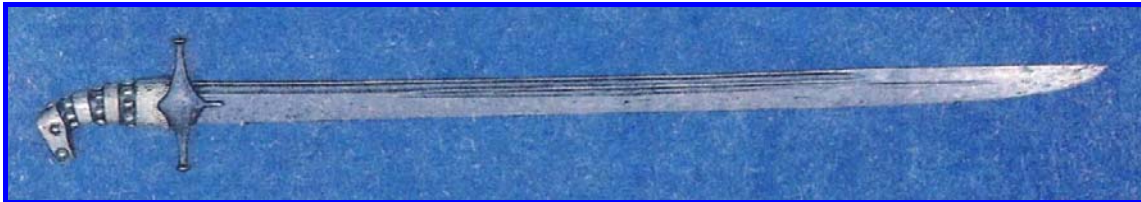
ჰელოს ვადა

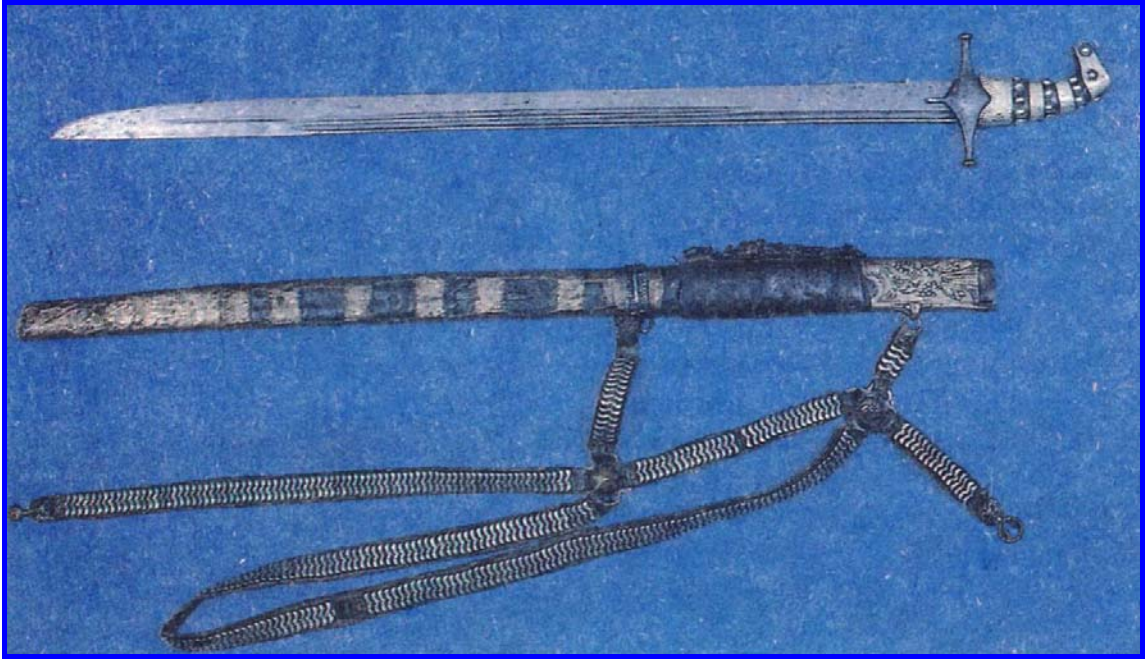
ჰელოს ვადა

ჰელოს ვადა

ჰელოს ვადა

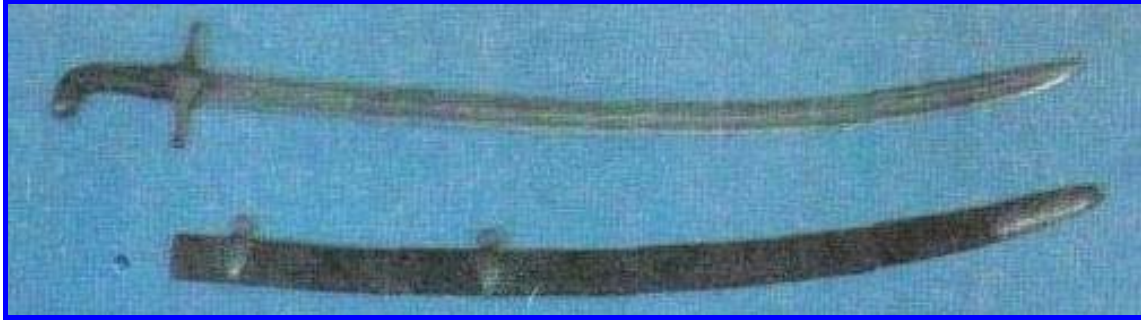
ჩეხურული დაშნა ქარქაშით

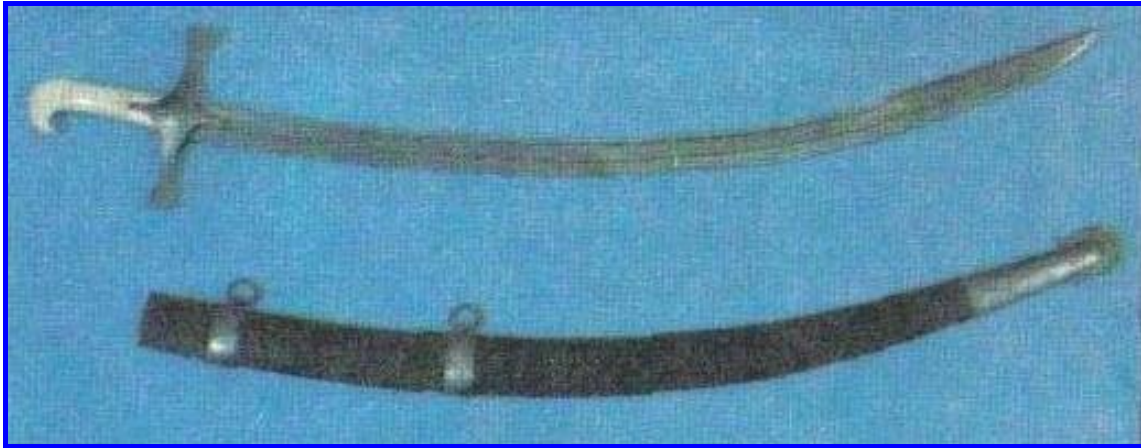
ჩაკულაური (ხეხურული დაშნა)

ჩაკულაური „კაბიანი“ ქარქაშით (ხეხურული ზმალი)

ქართული ხმალი. 18 ს.

ქართული ხმალი. 19 ს.

შამლები ქართულ ხმლებზე

შამლა „შველი“

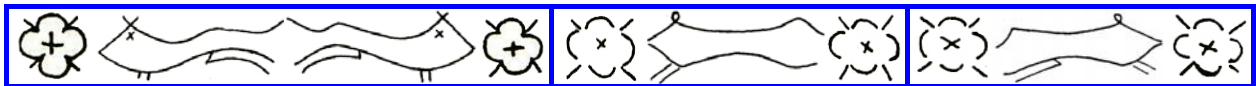
ჟერმანიის ქალაქ შასაუს მესაჭურველებს მე-14 ს. მიენიჭათ უფლება მათ მიერ გამოჭედილ იარაღზე მგლის სურათის ამოკვეთა, რომელიც წარმოადგენდა ქალაქის სიმბოლოს. მე-16-17 სს. კი იგივე დამდას იყენებდნენ ქალაქ ზოლინგენის ოსტატები.

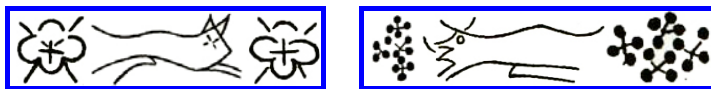
ჟერმანიის ქალაქ შასაუს მესაჭურველების ქალაქის სიმბოლო

„შველი“. ჟერმანიის ქალაქებ შასაუსში (14 ს.) და ზოლინგენში (16-17 სს.) ნაჭედი ხმლების დამღები

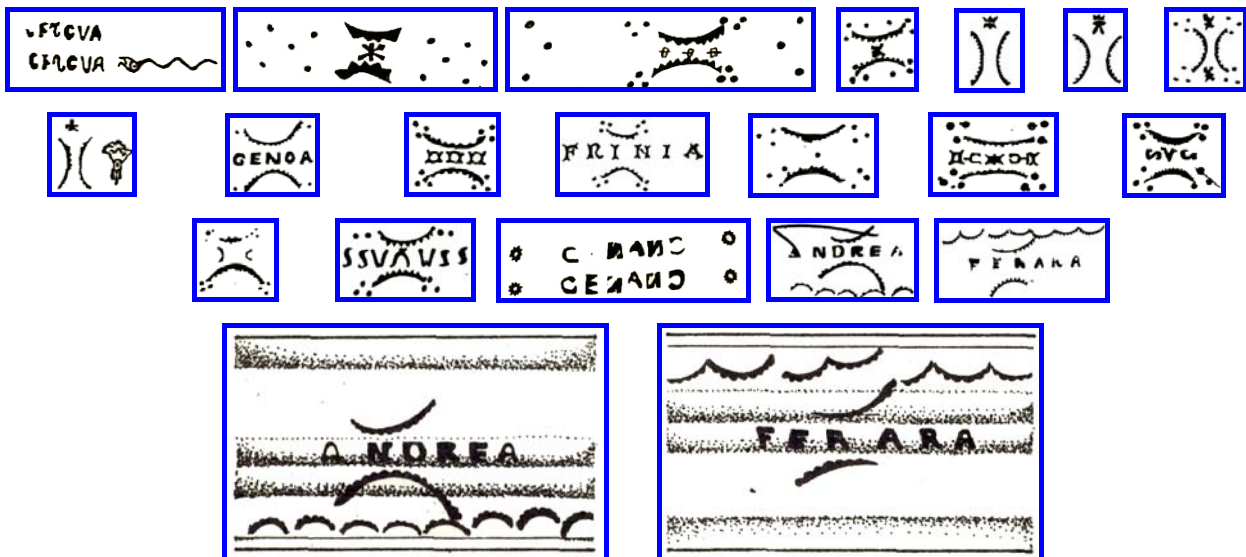
„ტველი“. საქართველოში ნაჭედი ხმლების დამლები

„ტველი“. საქართველოში ნაჭედი ხმლების დამლები

შამლა „ჟორდა“

ჟორდა – მოკლე, უვადო, მოხრილი და დრეკადი ხმალი, რომელსაც შუაში ერთი ფართო, ხოლო ყუისკენ დამატებით ორი ვიწრო ღარი გასდევს. ზქვს თავისებური დადა - ხმლის ყუაზე გამოყვანილი ტალღოვანი რკალები ან ხმლის პირზე ორი მოპირდაპირე, დაკბილული პატარა ნახევარრკალი. შკალის ბოლოები სამმარცვლოვანი ნიშნებით აქვს დაწინწკლული (გადმოცემის თანახმად, ბრძოლებში მონაწილეობის ან მოკლული მტრის რაოდენობის აღსანიშნავად). ზსეთი დამლა დამახასიათებელია კავკასიური თუ ევროპული წარმომავლობის ხმლის პირებისათვის. ჟვიანდელ ფეოდალურ საქართველოში გორდა ფართოდ იყო გავრცელებული და, საბას სიტყვით, "ამას ქართველნი ჰყვარობენ". ზდმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში შემოინახა, როგორც ადგილობრივი, ისე XVI-XVII საუკუნეების ცნობილ იტალიელ ოსტატთა ნახელავი გორდა ხმლები, რომლებიც გენუელ ვაჭრებს შემოჰქონდათ საქართველოში. საქართველოში დამზადებულ ხმლის პირებს სადამლო რკალები ყუაზე მიჯრით ჰქონდა გამოყვანილი.

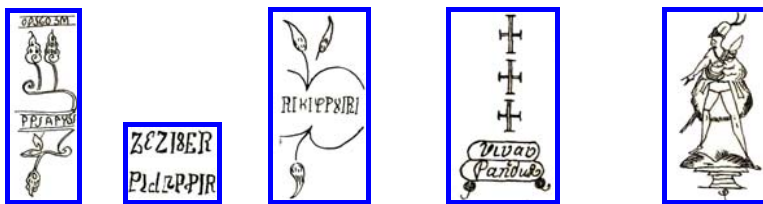
ჰმლის პირის ფრავმენტი წარწერით „ზნდრეა ჟერარა“

ჟეროპული დამლები

შე-14-18 სს. ჟეროპაში (ძირითადად იტალიაში და ჟერმანიაში) ნაჭედ ხმლებს საქართველოში უწოდებდნენ „ფრანგულს“. ძალიან პოპულარული იყო მე-16 ს. იტალიელი ოსტატების ძმების ზნდრეა და ჰანდონატო ჟერარების ხმლები და აგრეთვე იარაღი წარწერით „Fringia“. ეს ხმლები იჭედებოდა იტალიის ქალაქებ ჟენუაში და ჟრეშიაში.

იტალიელი ოსტატების მე-16 ს. დამლები

შე-17-18 სს. ზრანხილვანური დამლები ანგროლი წარმოშობის მე-18 ს. დამლები

ანგრული წარმოშობის მე-18 ს. დამლები

ზოგიერთი უნგრულადმიანი ხმალი ნაჭედია გერმანიის ქალაქ ზოლინგენში, რაზედაც მიუთითებს დამლები: „W. Glauberg“, „Solingen“, „Eisenhauer“.

ზათონური წარწერა: „სიცოცხლე მშერთისთვის და სამშობლოსთვის“

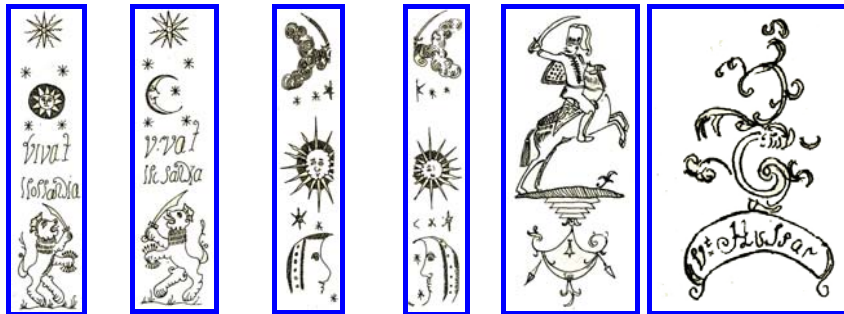
ზათონური წარწერა: „ანგრეთის მფარველი ქალი-სამშობლოსთვის“

ზათ. წარწ.: „სიცოცხლე მშერთისთვის, და ქალაქ ზოლინგენის დამლა“

ანგრეთის ვერბი და ქალაქ ზოლინგენის დამლა

საქართველოში ნაჭედი ხმლების დამლები, შესრულებული უნგრულელების წამბაძველობით

სოლინური მე-17 ს. დამლები

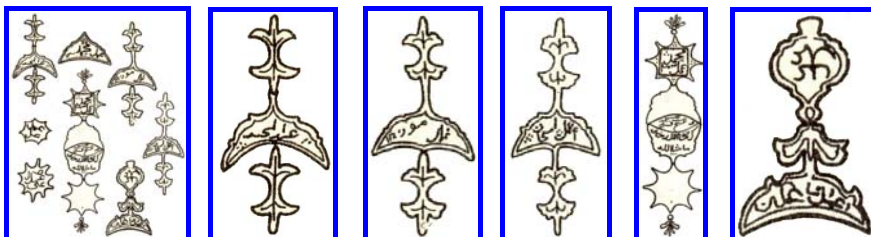
ჟერმანული მე-17 ს. დამლები

სრუსიული მე-18 ს. დამლები

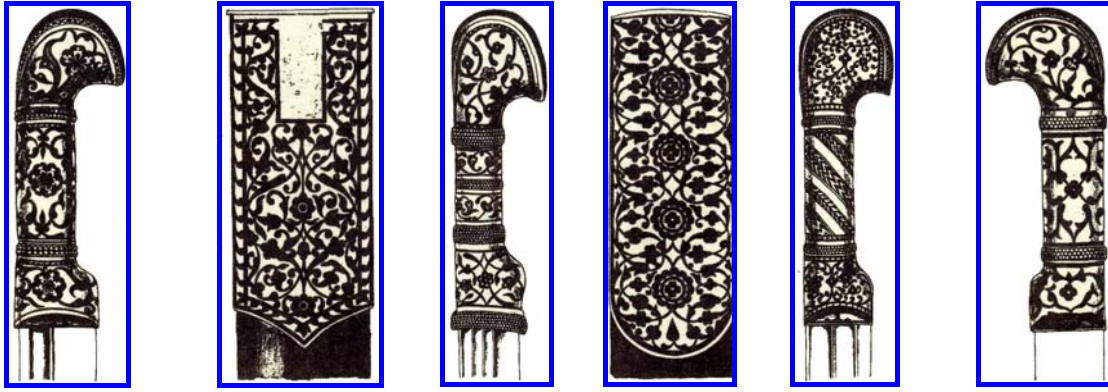
საქართველოში ნაჭედი ხმლების დამლები

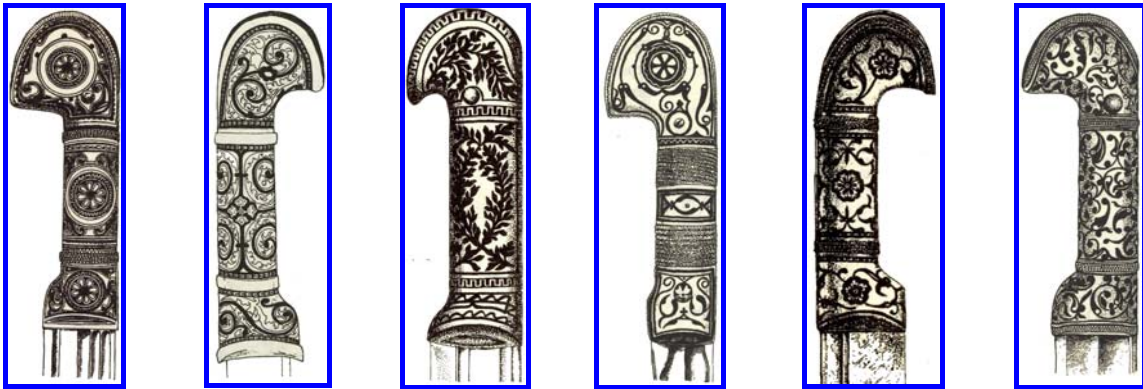
შამლები ქართულ ხმლებზე

შამლები ქართულ ხმლებზე

ღვთისმშობლის ტარის და ქარქაშის დაფერვა

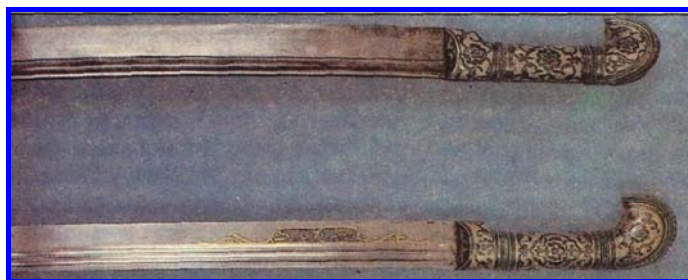

ღვთისმშობლის ტარის დაფერვა

ღვთისმშობლის ტარი და ქარქაშის დაფერვის ფრაგმენტები

მე-19 ს. უღვთისმშობლის ტარი და ქარქაში საკიდი ქაშრით

ჩვესურული სმლები

ქართული იარაღი

ჭებუთი

ქართული საჭურველი.
1989 წ. (სოფ. ჭერკელაანთი)

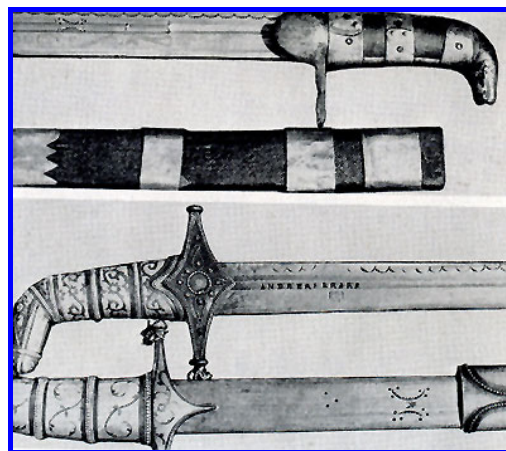

ქვესურული ფარ-ხმალი.
ჟონა ზალიძე. 1995 წ.

ჟორდა.
ჟონა ზალიძე. 1988 წ.

შამლები ხეცსურულ იარაღზე

ჩივილი ხმლისა

შაჰჟანგებულხარ, გორდაო,
შაგობებია ქარქაში.
სადა გყავს შენი პატრონი,
შაგაწყებინოს კაშკაში?

სადა მყავს, ძმაო, პატრონი:
შამქორს ვავწირე მკვდარია,
ორმოცგან სჭირდა ნახმლევი,
სდიოდა სისხლის ღვარია.

ღმში წინ წასვლა უყვარდა,
ჩელთ დაბლუჯვილი ფარია;
ჩრას დასდევდა სიკვდილსა,
ღლომც არ შარცხვეს ჯარია,
შეფის წამარის გვირგვინი,
ქართველთ სამეფო გვარია.

ჩხლა უშნოდ ვარ... დამკიდეს
წაჩართ კედელზე უქმადა;
ჩისლა სცალია ჩემთვისა,
ჩვეყანა იქცა ღუქნადა.

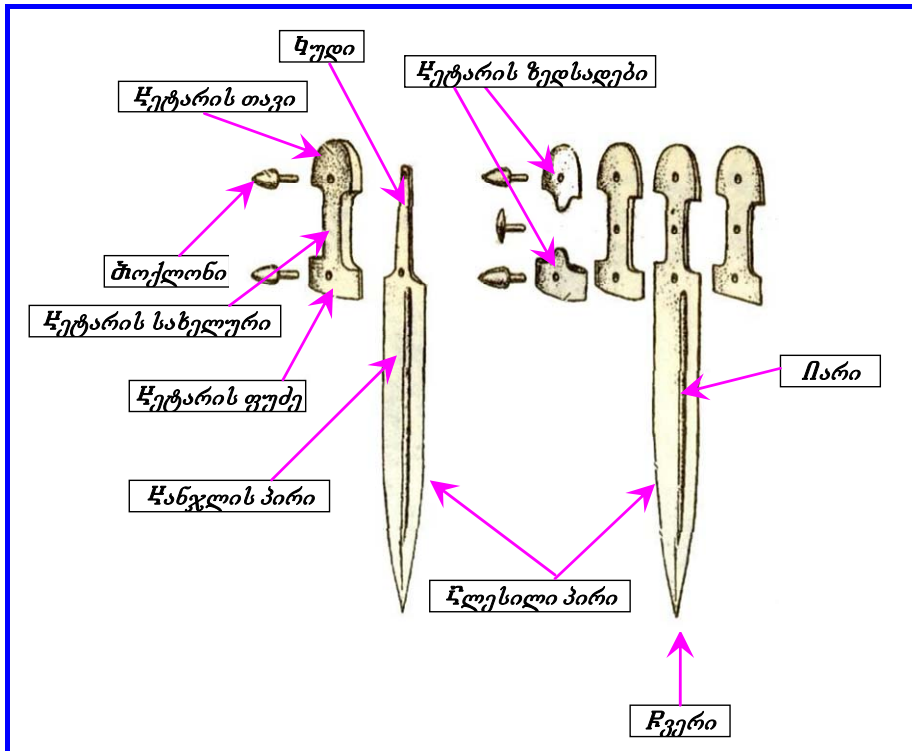
ჩადამავდებენ გირაოდ...
შა გზირ-ნაცვლების ხელითა
ჩვეყანა მხელავს მდებარეს
„ჩრშინის“, „ჩოთქის“ გვერდითა.

ჩვიდასი წელი გამიხდა,
ჩრ ვავპოხილვარ ღუძითა,
ჩრ ვუღესივარ ქართველსა
შადიღინებით ჩუძითა.

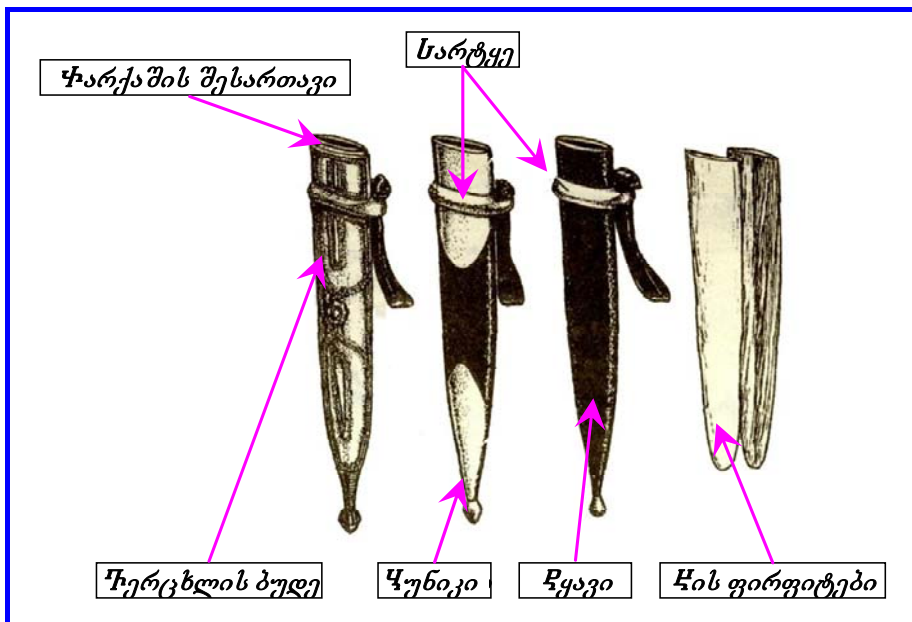
ჩისი ხმა აღარ მსმენია:
„ჩასჭერ, გამიშვი წინაო,
ჩუ სახელს არ მაშოვნინებ,
სოგორ დავბრუნდე შინაო!“

ჩაჟა. 1890 წ.

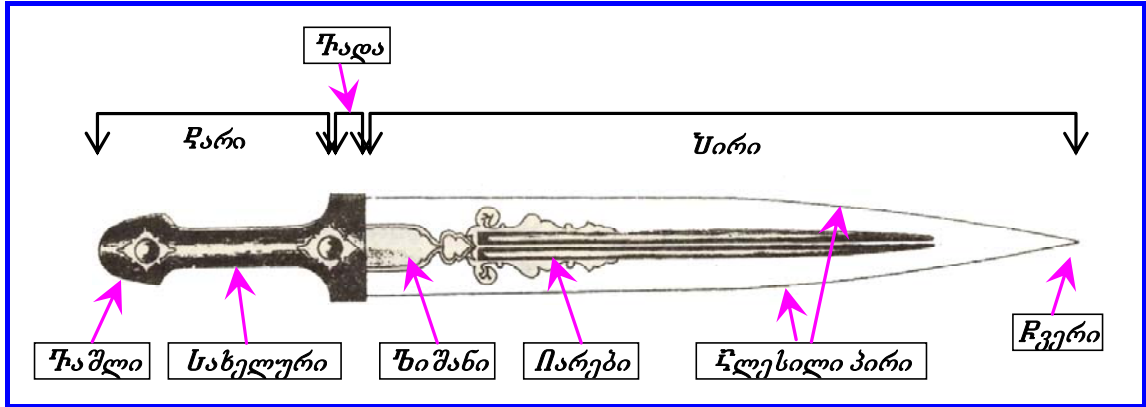
ჩანჯლები

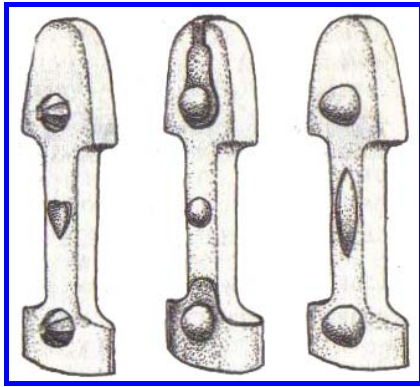
ჩანჯლის შემადგენელი ნაწილები

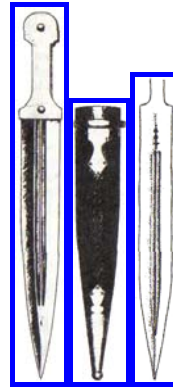
ჩანჯლის ქარქაშის შემადგენელი ნაწილები

ღანჯლის ნაწილები

ღართული ღანჯლის ღარის მოქლონების ფორმები

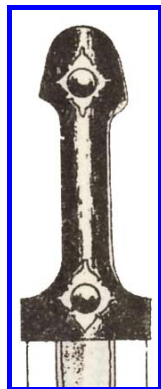
შუ-19 ს. პირველი ნახევრის ღანჯლის ფორმა

ღარქაშის დაღერვის ნიმუში

ღანჯლის ვადის დაღერვა

ღანჯლის ვადის დაღერვა

ღანჯლის ვადის დაღერვა

ღანჯლის ვადის დაღერვა

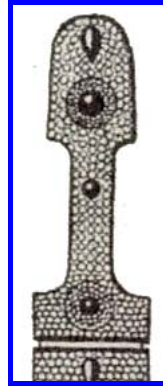
ღანჯლის ვადის დაღერვა

ხანჯლის ვადის დაფერვა

ხანჯლის ვადის დაფერვა

ხანჯლის ვადის დაფერვა

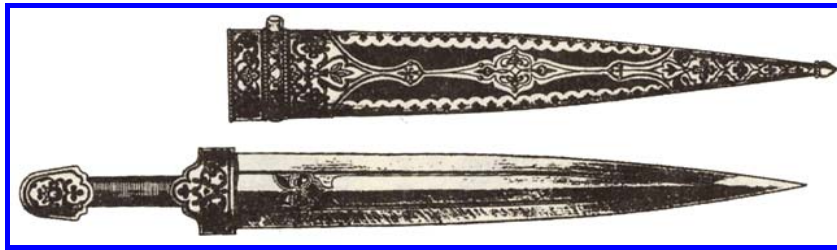
ხანჯლის ვადის დაფერვა

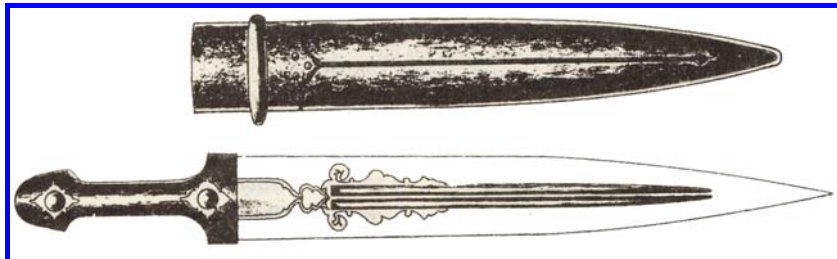
ხანჯლის პირის ორნამენტის ნიმუში

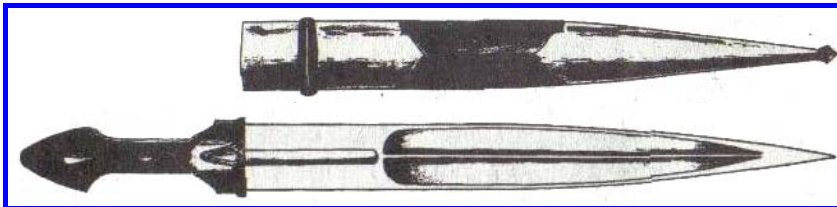
ხანჯლის კარკაშის დაფერვის ფრაგმენტები

მე-19 ს. დასაწყისის ხანჯლის მორთულობა

მე-19 ს. დასაწყისის ხანჯალი პირის ორქოთი დაფერვით

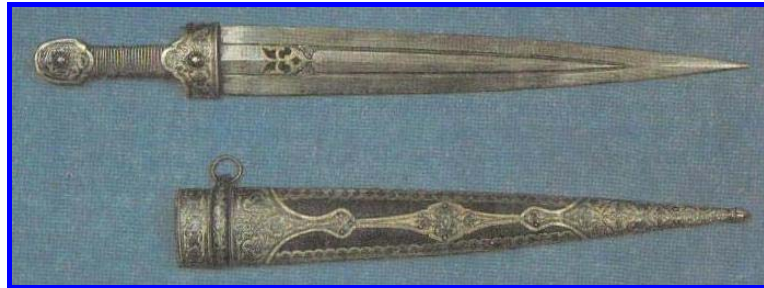
მე-19 ს. პირველი ნახევრის ვიწროპირიანი ხანჯალი

მე-19 ს. პირველი ნახევრის ხანჯლის დაფერვა

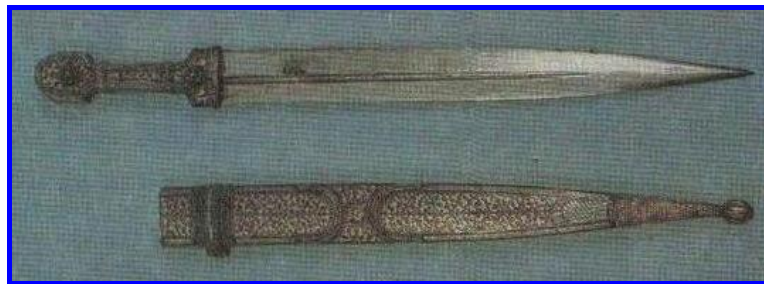
მე-19 ს. პირველი ნახევრის ხანჯლის მორთულობა

შე-19 ს. პირველი ნახევრის ხანჯლის მორთულობა

შე-19 ს. პირველი ნახევრის ხანჯლის მორთულობა

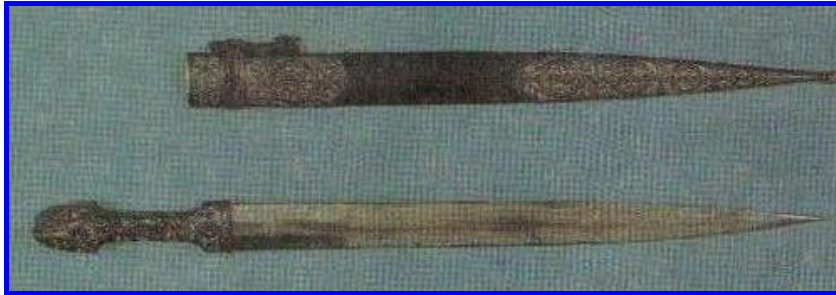
შე-19 ს. პირველი ნახევრის ხანჯლის მორთულობა

შე-19 ს. პირველი ნახევრის ხანჯლის მორთულობა

შე-19 ს. პირველი ნახევრის ვიწროპირიანი ხანჯალი

შე-19 ს. პირველი ნახევრის ვიწროპირიანი ხანჯალი

შე-19 ს. პირველი ნახევრის დასავლურ ქართული ხანჯლის მორთულობა და დაფერვა

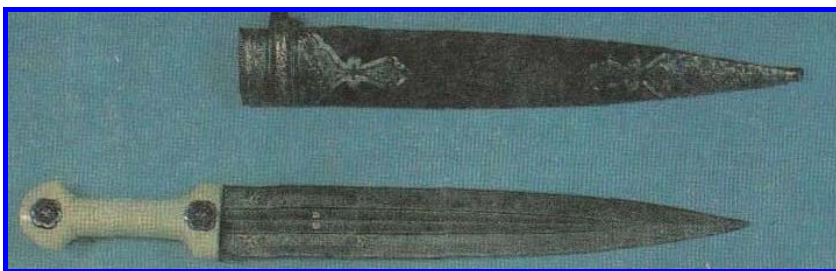
შე-19 ს. ხანჯალი ორქოს წუქურთმით დაფერილი პირით

შე-19 ს. ხანჯალი ორქოს წუქურთმით დაფერილი პირით და ქარქაშით

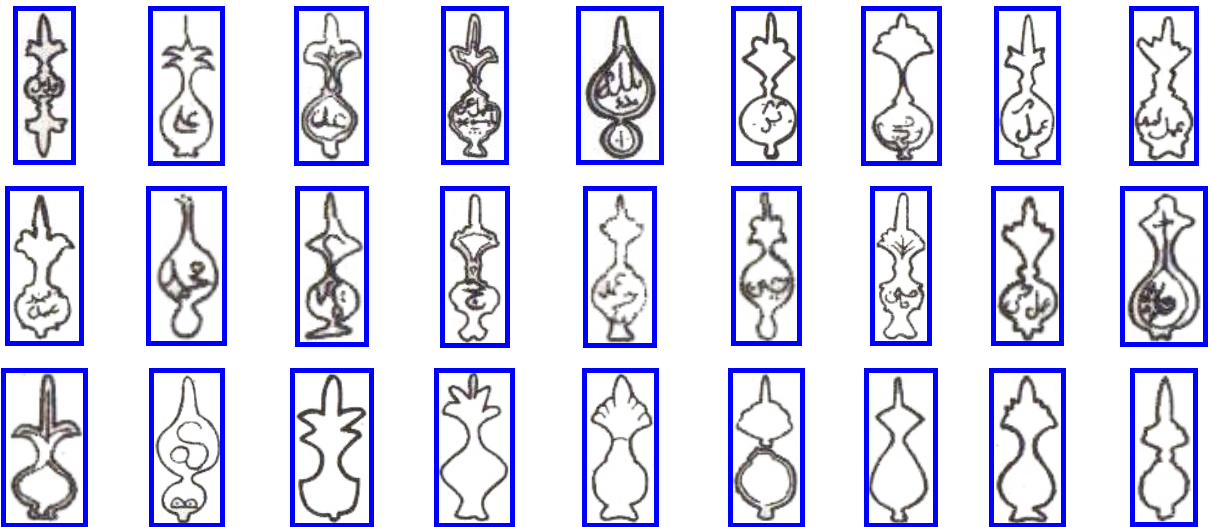
შე-19 ს. ხანჯალი ორქოს წუქურთმით დაფერილი პირით

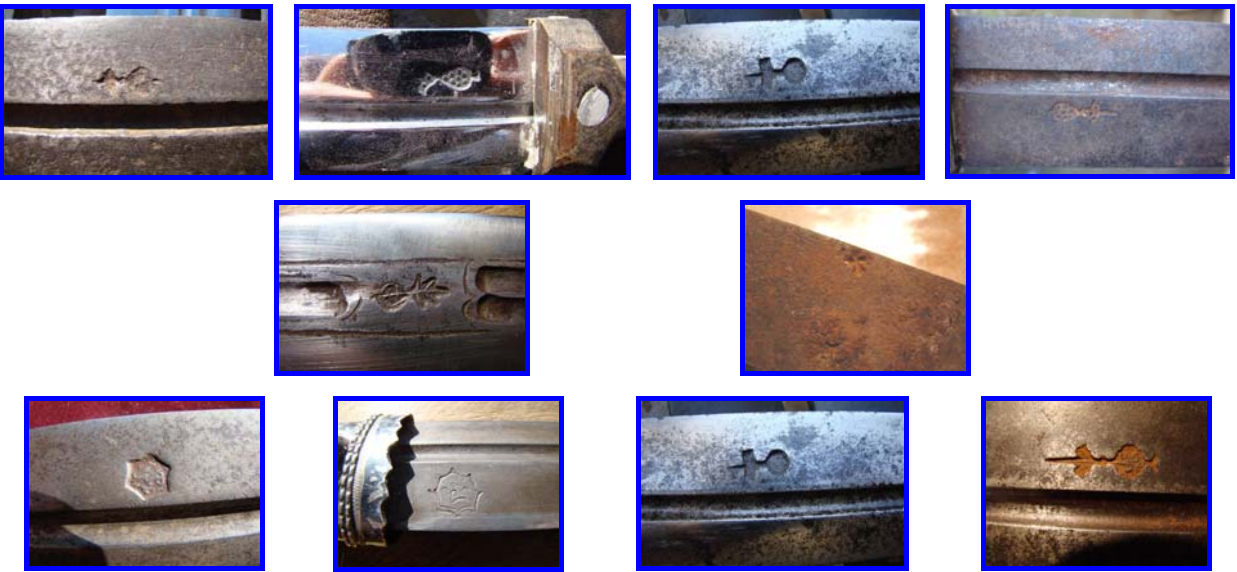
შე-19 ს. ხანჯალი ორქოს წუქურთმით დაფერილი პირით

შამლები ქართულ ხანჯლებზე

ተረጎሞቹ ገጽ 166

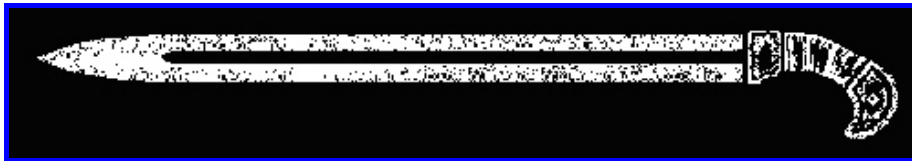
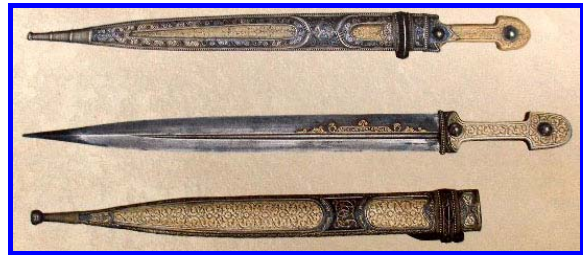

სანადირო დანა. ღაზა ზარნაძის ნაკვედი

შანიშვირის ორივე მხარე მათზე ამოტვიფრული ნადირობის სცენებით. ზსეთი სურათი ნაპოვნია ძვ. წ. მეორე ათასწლეულის სამარხში. ღაზა ზარნაძის ნაკვედი

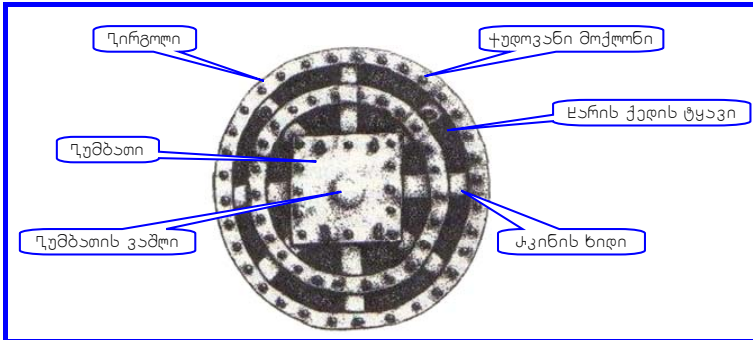

ნაკედი (ხეხურული ხანჯალი)

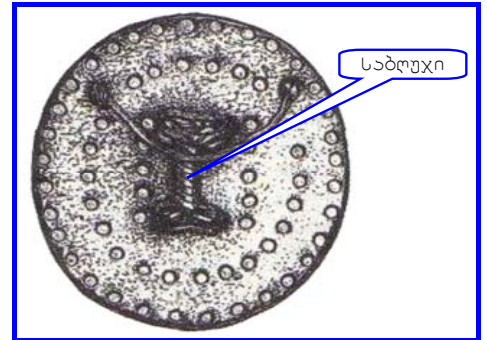

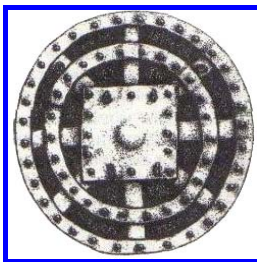
ფარები

ჰეკსურული ფარის ნაწილები (შუბლი)

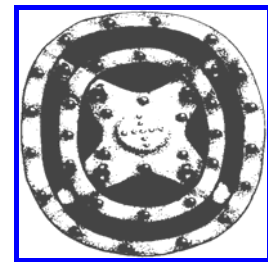
ჰეკსურული ფარის ნაწილები (შურვი)

ჰეკსურული ფარი (შუბლი)

ჰეკსურული ფარი (შურვი)

ჰეკსურული ფარი

ჰეკსურული ფარი

ჰეკსურული ფარი

ჰეკსურული უბის ფარი.
ჟონა ზადიძე

ჰეკსურული ფარი

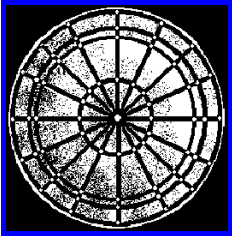
ჰეკსურული ფარი

ჰეკსურული ფარი

ჰეკსურული ფარი

სვანური სხივებიანი ფარი

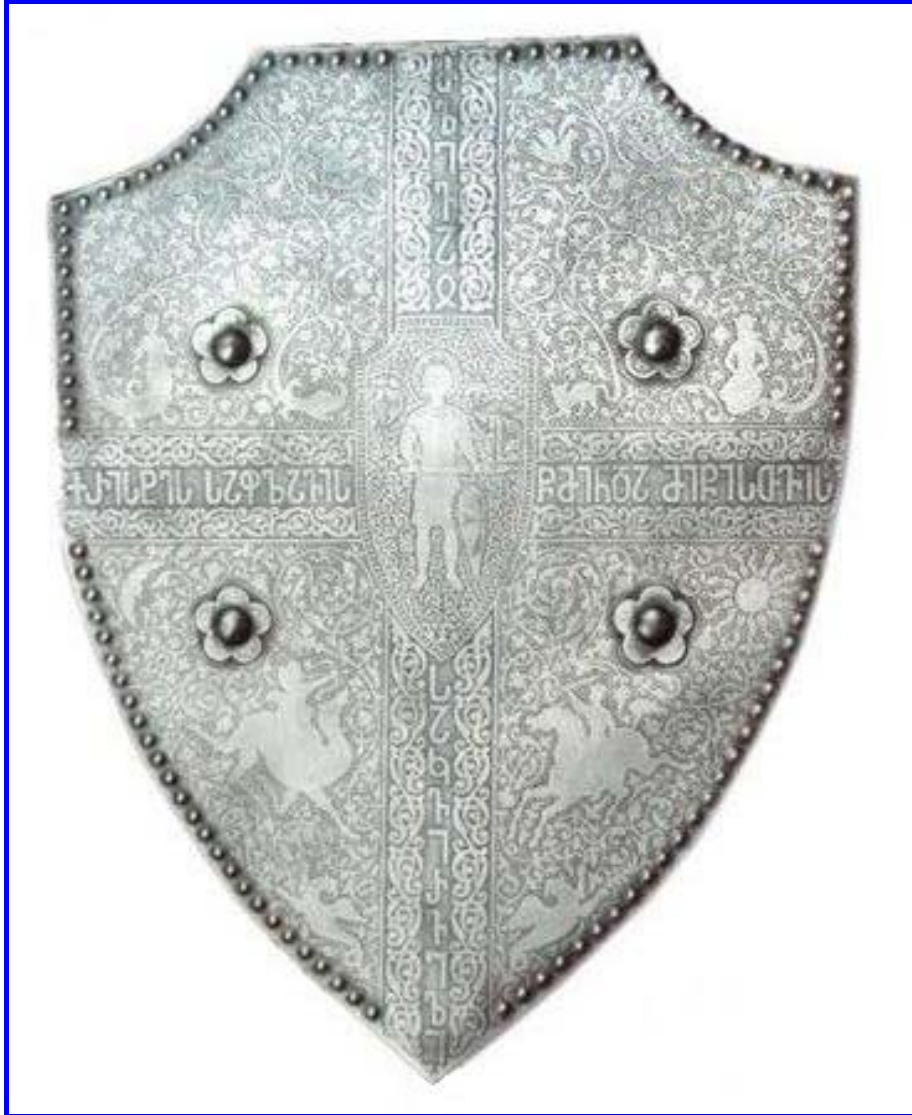
სვანური სხივებიანი ფარი

ტე-16-17 სს. ფარი.
ჟინა ზალიძე. 1996 წ.

ტე-16-17 სს. ფარები

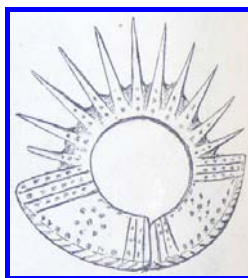
ფარზე ასომთავრულით შესრულებულია შეძღვევა წარწერა:
„**ჩრისტეს საფლავის წმინდა მიწისთვის. ძლევაჲმ საკვირველი**“.
დსტატ ხურაბ ჯიჩინავურის ნამუშევარი

სათითენი

სათითენი		
საჩვევი		
ჩესტარა		
მაჯიები		
საცემნი		
შოლაბა	ზურგანა	ღრთითა
სასერნი		
ზესულა	ჩვეულა	
საჩხუტნი		
სავარცხელა	ჩერხულა	ჭორიანი

საჩხუტნი სათითენი – ჯორიანი და ხერხულა

ჭორიანი სათითე.
1899 წ. გამოცემულ ფრანგულ
წიგნიდან

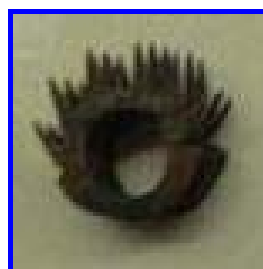
სათითე

სათითე

სათითე

სათითე

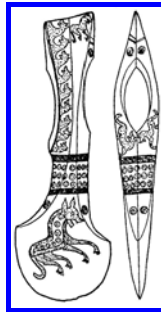
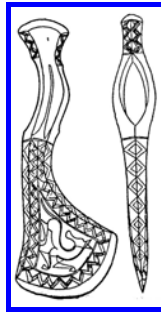

სათითე

ჭეხურები სათიუეებით

ცულები

ჟილხური საბრძოლო ბრინჯაოს ცულები (ძვ. წ. 900 წ.)

ჟილხური საბრძოლო ბრინჯაოს ცულები (ძვ. წ. 900 წ.)

ჭანამდროვე კილხური საბრძოლო ცული. ჩარწერა: „ჭედი მზის სხივთა ბლეჯათ ბრძოლა“

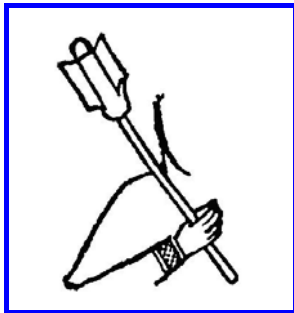

ჩაბარი (ორპირა ნაჯახი) – ქვეითის იარაღი

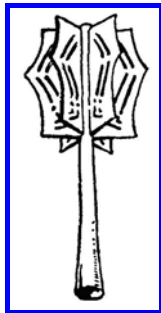
ჩაბარძენი (ორპირა ნაჯახი) – ცხენოსნის იარაღი

ქურბები

ქურზა. XV ს. ხელნაწერიდან.
ქელნაწერთა ნსტიტუტი

ქურზა. შუასაუკუნო-
ვან ხელნაწერიდან.
ქუთაისის ისტ.-ეთ-
ნოვრ. მუზეუმი

ქკალბურთა

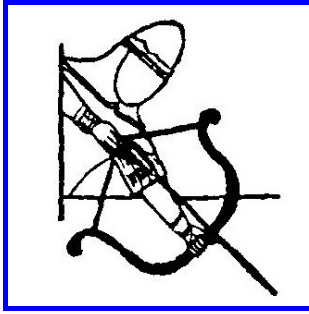

ქკალბურთა

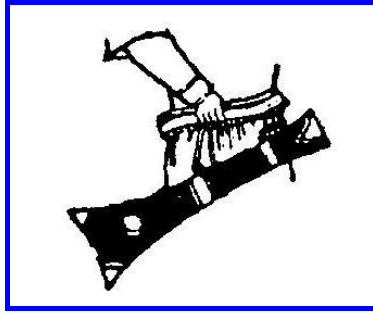
ქუბის წვერები

შედეგები

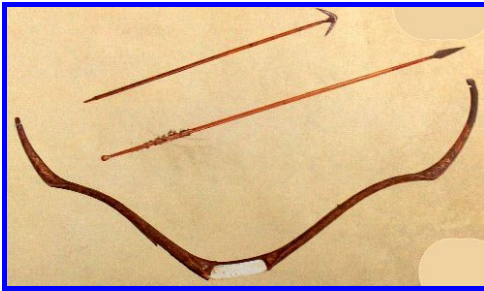
შედეგისანი.
ყუასაკუნოვან ხელნაწერიდან

ხაპარუნი (საისრე).
ყუასაკუნოვან ხელნაწერიდან

ჩართველი თოვადი ნადინობაზე.
ხრ. ხასტელის წიგნიდან. XVII ს.

სვანური მშვილდი და ისრები

სვანური მშვილდი და ისრები

სვანური ბოძალდი (კონდახიანი მშვილდი)

სრის წვერები

ჩაჩქანი, სამკლავები, ჯაჭვის პერანგი

ქართული ჩაჩქანი.
XV ს. ხელნაწერდან

ქართული ჩაჩქანი.
XV ს. ხელნაწერდან

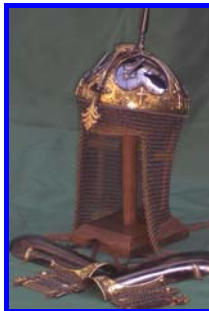
ჩაჩქანი.
ჟიხა ზალიძე. 1995 წ.

ჩაჩქანი

ჩაჩქანები

მე-16-17 სს. მუზარადი
და სამკლაურები.
ჟიხა ზალიძე. 1996 წ.

მუზარადები

ჩაჩქანები

მუზარადები

სამკლაურები

სამკლაურები

სამკლაური

სამკლაურები და საფუზრები. ჟიხა ზალიძე. 1995 წ.

სამკლავური წარწერით

სამკლავური წარწერით

შოქლონიანი (ფარეშისანი) ჯაჭვი. ჟიზა 'ხალიძე'. 2000 წ.

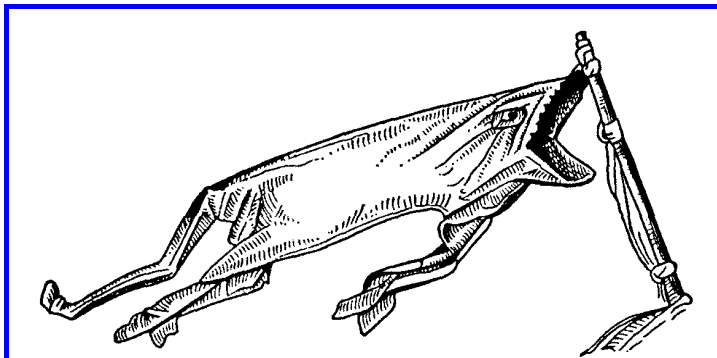
ჰაჭვის პერანგის წენა

ჰაჭვის პერანგი

ჰაჭვის პერანგი

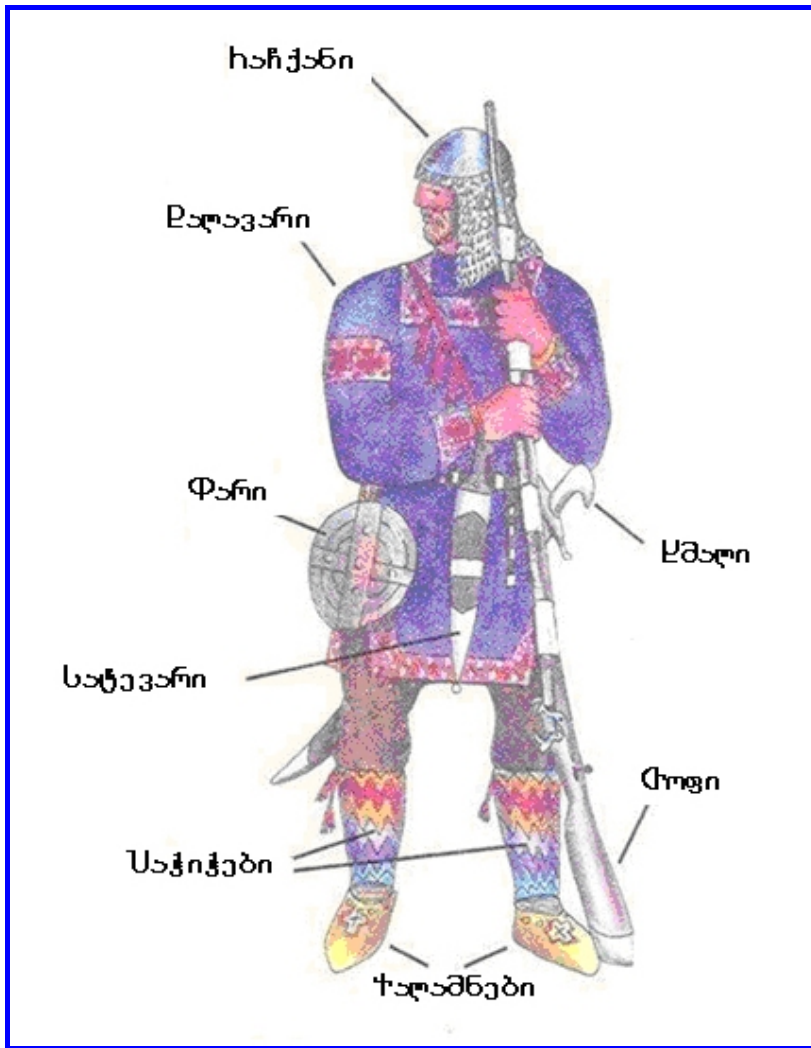

სვანური ალაში ლომის სახით.
ცხენოსანთა იერიშის დროს იბერებოდა და აშინებდა მტერს

ჯარაღი

მეომრის აღჭურვილობა

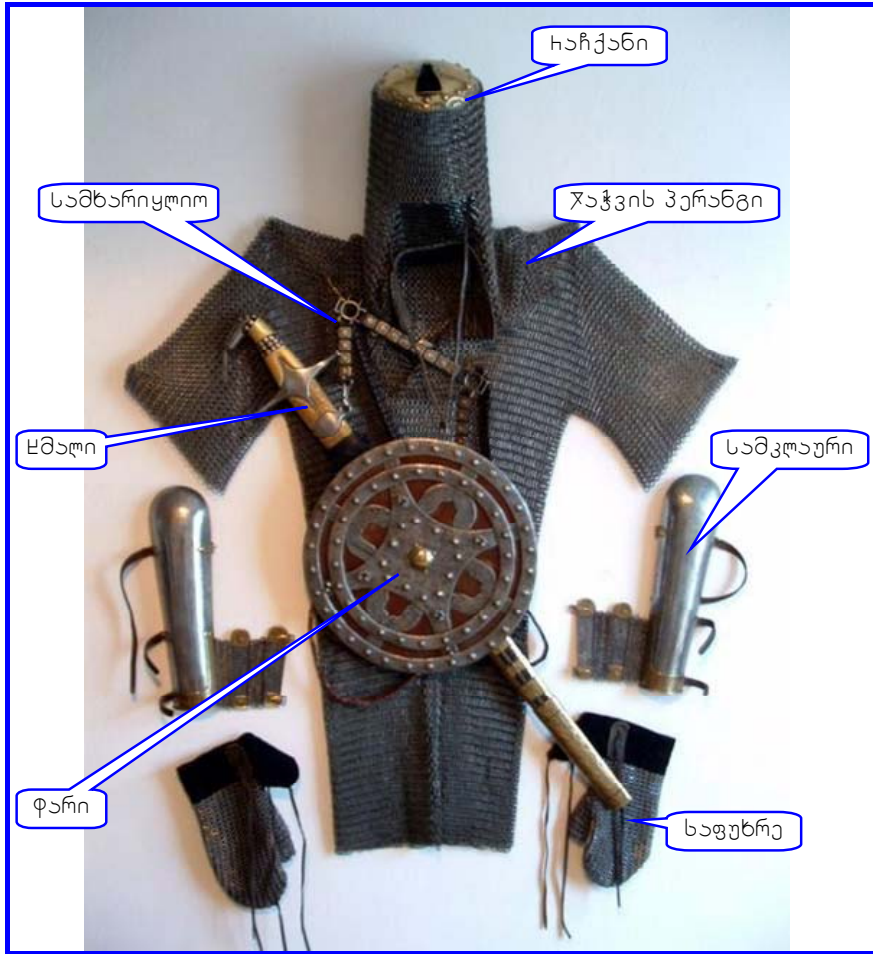

წრაველი მეომრის საბრძოლო აღჭურვილობა

მკესური მეომრის საბრძოლო აღჭურვილობა

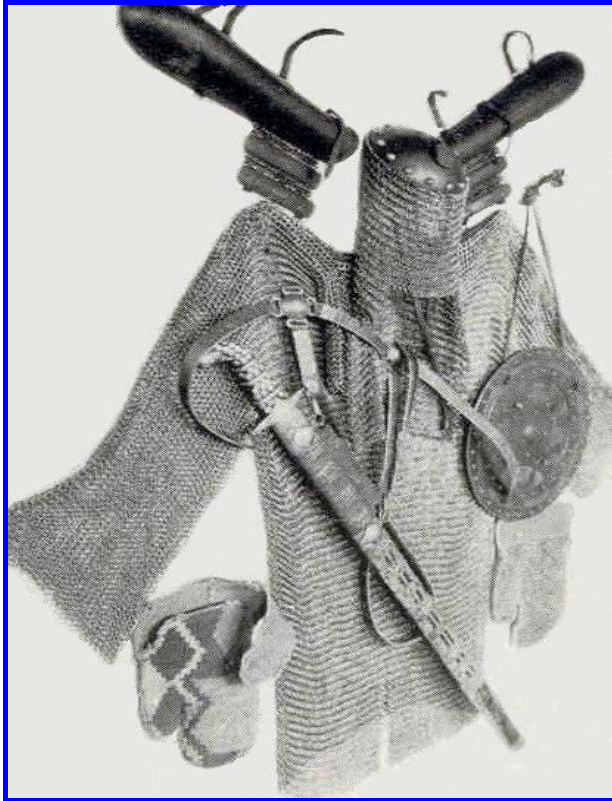
ქვესურული აბჯრის შემადგენელი ნაწილები

ქვესურული აბჯარი. ჟონა ზადიძე. 1995 წ.

ქვესურული აბჯარი. ჟონა ზადიძე. 1995 წ.

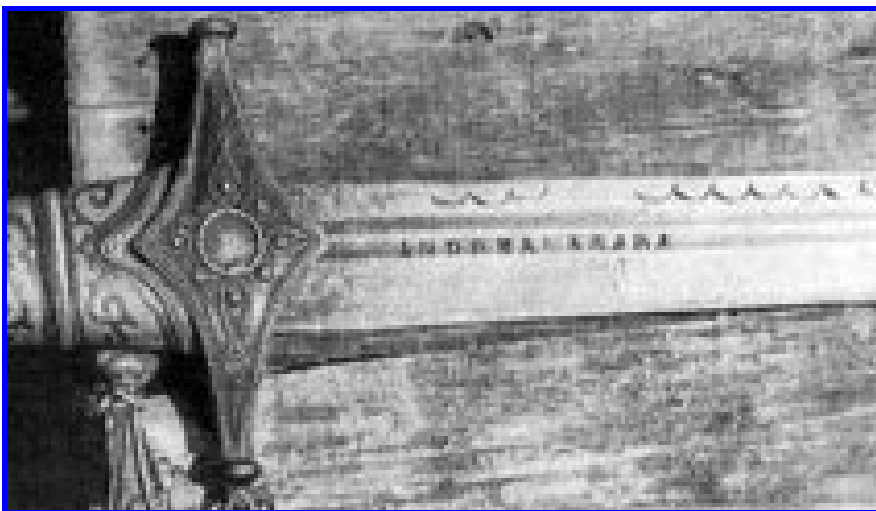
ჰეესურული აბჯარი. ჟიხა ზადიძე. 1987 წ.

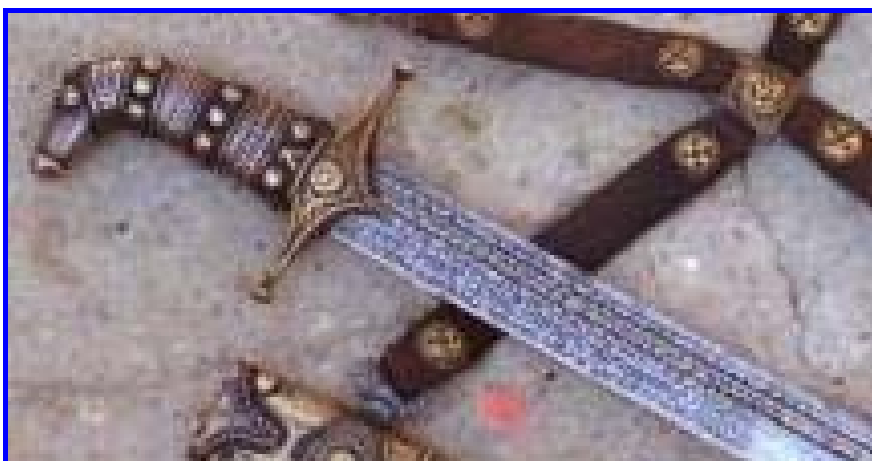
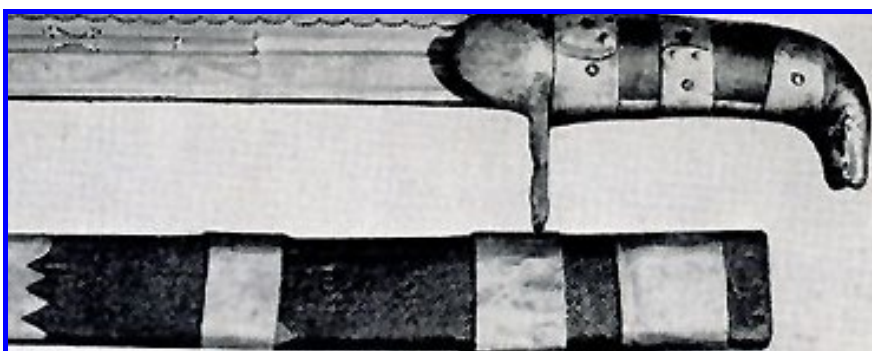
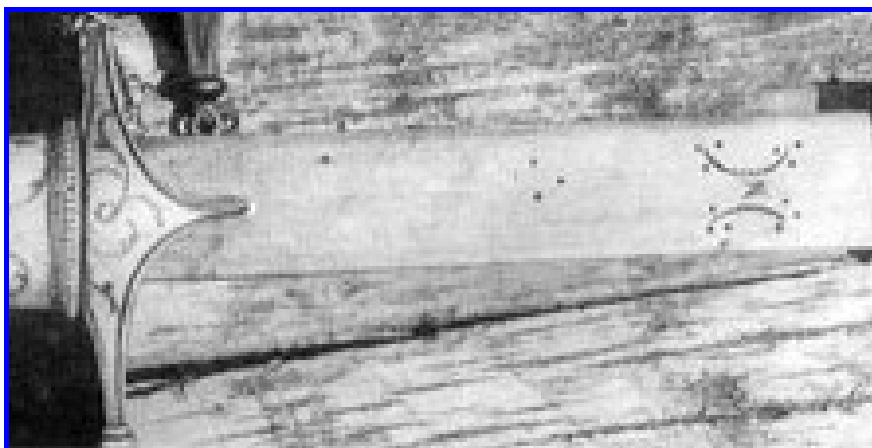

ჰეესურული იარაღი

იუქურთმები და წარწერები ქართულ იარაღზე

ცეცხლსასროლი იარაღი

ქართული იარაღი

ქართული თოფები

ქართული თოფები

ქართული თოფები

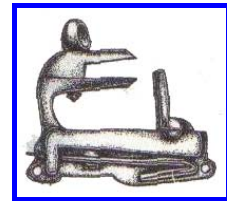
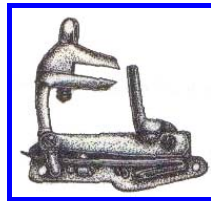
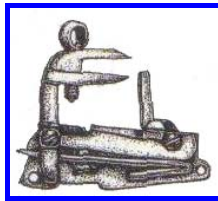
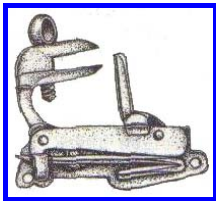
ქართული თოფები

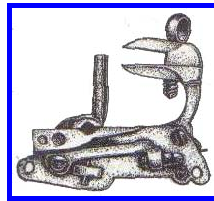
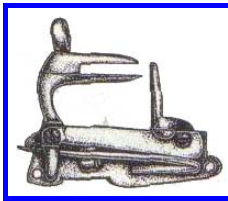
ქართული თოფები

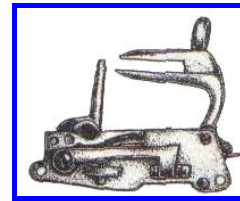
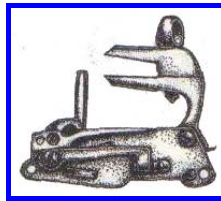
ქართული თოფების კონდახები და მათი დაფერვა

ქართული კეკეიანი ჩახმახები

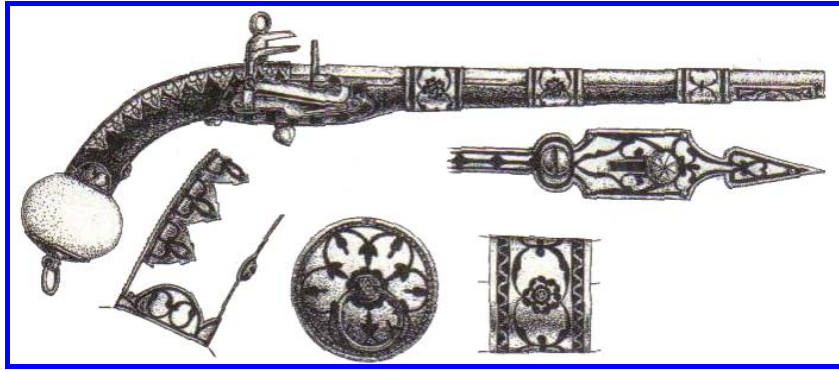
ქართული კეკეიანი ჩახმახები

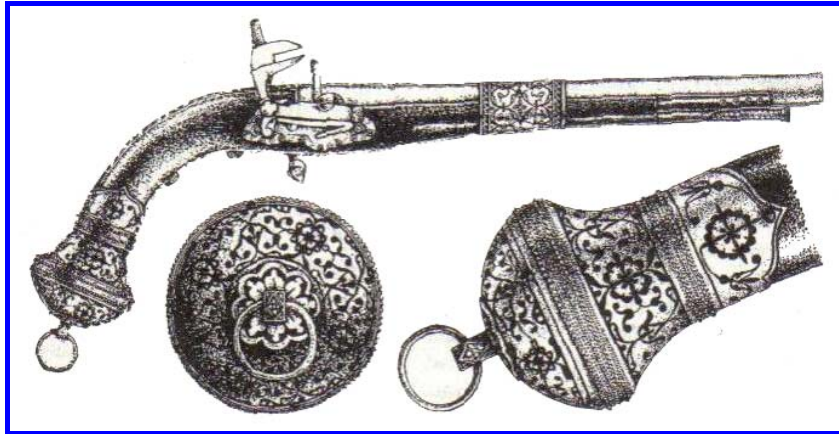
ქართული კეკეიანი ჩახმახები

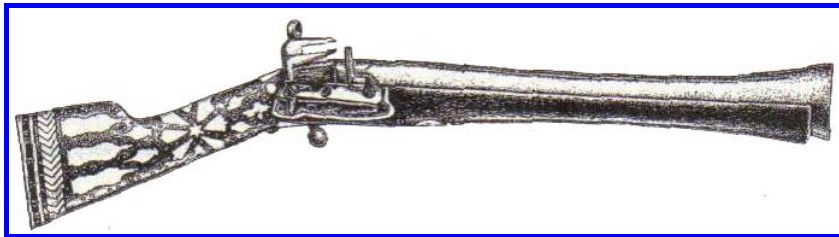
ქართული დამბახები

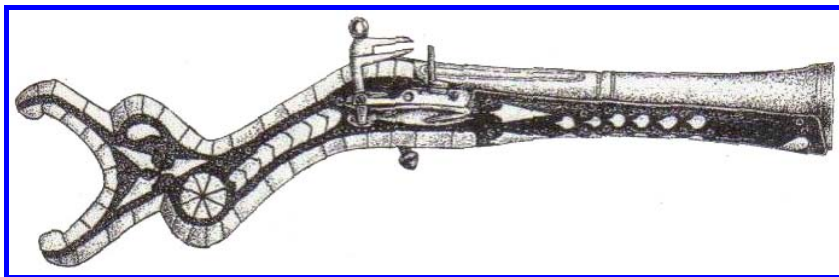
ქართული დამბაზა

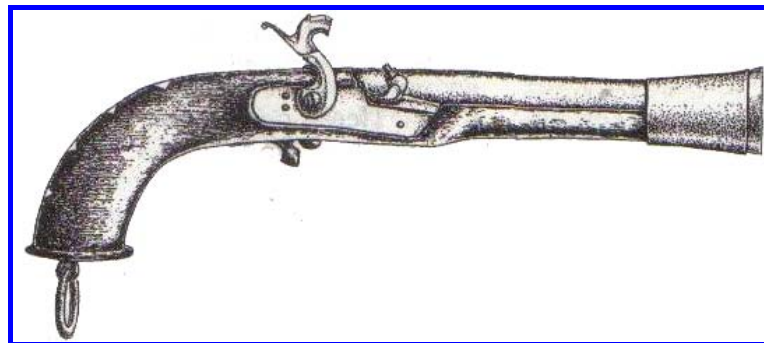
ქართული დამბაზა

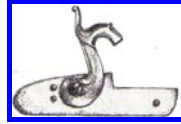
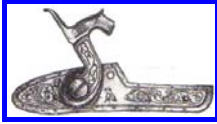
ქართული დამბაზა თოფის კონდახის ფორმით

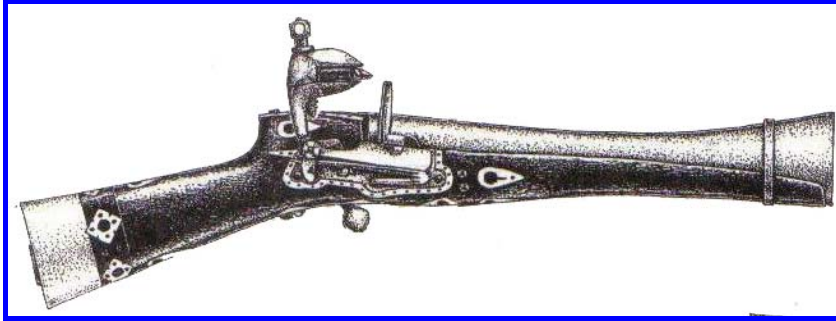
ქართული დამბაზა პირდაღებული კველე შაპის ფორმის კონდახით

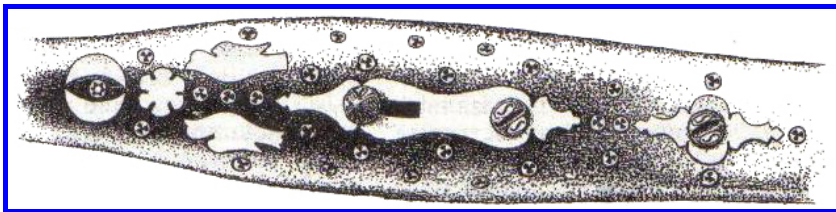
ქართული დამბაზა

ქართული დამკემიანი ხაზმახეხი

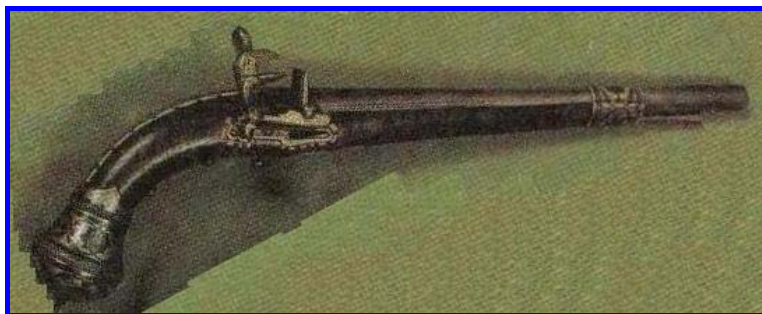
ქართული დამხაზი თოფის კონდახის ფორმით

მონდახის დაფერეა

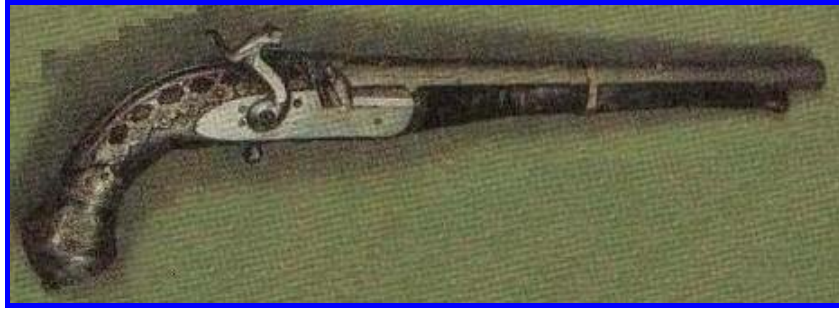
ქართული დამხაზები

ქართული დამხაზი

ქართული დამხაზი

ქართული დამბანა

ქართული დამბანა

ქართული დამბანა

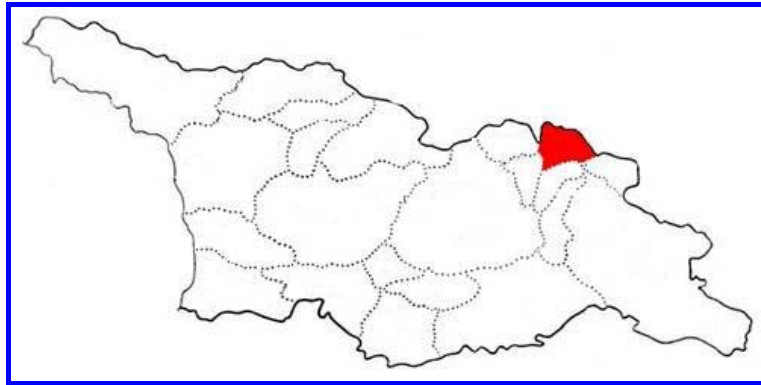

ქართული დამბანა

ხამბულაქი. ჩაბოვნია ჟრემში და ინახება იქვე მუზეუმში. ჩიკო ხუბინაშვილის განმარტებით „ხამბულაქი – დიდი თოფი“ (ან შეიძლება ითქვას „პატარა ზარბაზანი“)

ქეობრები

ქეპსურეთი

ქატილი

ქატილი

ქატილი

ქატილი

ქატილი

1900 წ.

1901 წ.

შეხვედრები. სოფელი სახმბტი. 1934 წ.

ჟრიგორიე ჟაგარინის ნახატები (19 საუკუნის 40-იანი წლები)

ქეესური

შერელი თავალი

შეგრელი თავალი

ქართველი თავალი სამხედრო ტანსაცმელში

შხატვარ ლეოლორ ჟორმელტის ნახატები (19 საუკუნის 40-იანი წლები)

ფშავი

ქართველი მილიციონერი

ძეში მილიციონერი

შაქს ლილეს ნახატები (20 საუკუნის დასაწყისი)

ქეესურები. 1910 წ.

ქეესური. 1910 წ.

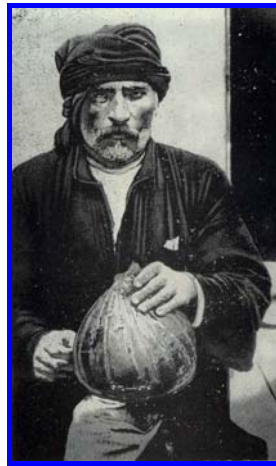
ჭვარელი

ყახელები

ჭაბუა

ჭაბუა მუზარადით ხელში

ჭაბუა

შუასაუკუნეების ქართული მეომრები

ქართული ერისთავი
10-16 ს.ქართული
შუბოსანი

ცხენოსანი

შუფის პირადი დაცვა

ციხესიმაგრის დამცველი

შშვილდოსანი

შშვილდოსანი

ფეხოსანი

შთიელი ცხენოსანი

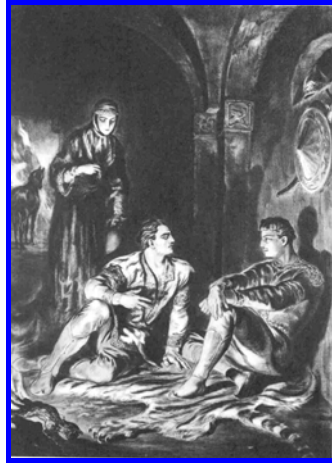

შთიელი ფეხოსანი

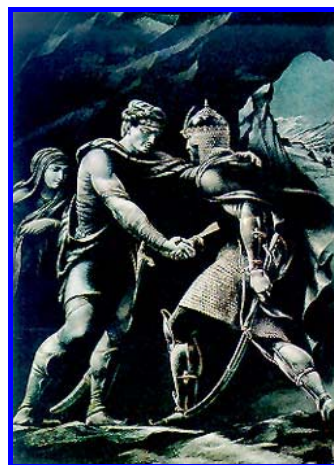
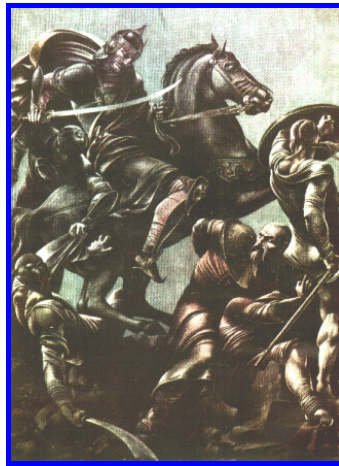
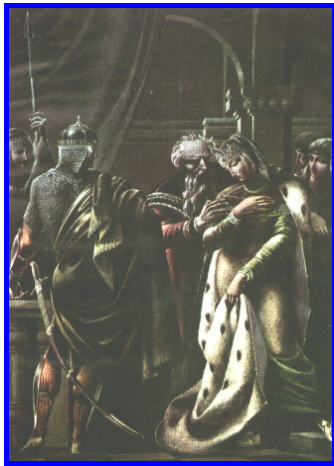
წარადი წიგნების ილუსტრაციებში

წრაკლი იოიძის ილუსტრაციები „ჩეფხვის ტყაოსნისთვის“.

სერგო ჭობულაძის ილუსტრაციები „ჩუგუხვის ტყაოსნისთვის“

ქართული იარაღის ლექსიკონი

შბინდა - ბალთა
შბჳარი - ძველი საომარი აღჭურვილობა
შვანდა - უზანგი
შვჳარა - ქორაგი
შსასი - საყუჩი
შსხმა - მოჭურვა
შფთი - მუბნაჯახი
ჲალთა - აბინდა, თალქანი
ჲებუთი - მოხრილი ხანჯალი
ჲეგთარი, იგივე
ჲეჲთარი - ჯაჭვის პერანგი
ჲოძალი - კონდახიანი მშვილდი
ჲოძალი - ორწვერა ისარი
ჲუნი - 1. დროშის ან შუბის ტარი; 2. ხანჯლის ტარი
ჲუნიკი - სათიხარი, ხმლის ქარქამის წვერი
ჲეონი - ხელშუბი, პირძგიდე
ჲშური - პირბრტყელი ლახვარი
ჲნდე - ყუა
ჲორდა - მოკლე, უვადო ხმალი
ჲუნდი - ლაშქარი ექვსი ათასი (ჩ. ხ.), ლეგიონი
ჲურზი - გოგუთი, თოფუბი, კომბალი, ჩუგლუგი, უმკვეთელო დასარტყმელი საომარი იარაღი
შავითფერული - მოკლე ხმალი
შამარნიშული (ფარია) - მარნიში (სპარსული) ლითონის ნივთებზე ამოჭრილი სხვადასხვა სახე, ოქროთი ან ვერცხლით ამოვსებული
შამასკი - ხმლის სახეობა
შამბაჩა - ცეცხლსასროლი იარაღი
შანა - მოკლე, ბასრი იარაღი
შარაბჩანი - ჩუგლუგი (ს. ყაუხჩი.), ცულათოხი (შ. ხ.)
შარაკი - ხმალი
შაშნა - სწორი, მოკლე ხმალი
შვარი - ხმალის სახელურის დილი
შენთი - თოფის წამალი
შუგლუგი - კონდახის ბოლო
ჲადა, ვადანი - 1. ხმლის პირის საპირისპირო ნაწილი; 2. ხმლის ტარის გადაჯვარედინებული ნაწილი; 3. ხმლის ის ნაწილი, რამედაც დევს ჯვარედინი
ჲარზი - მახვილის სახესხვაობა
ჲაშლი - ხმლის სახელურის ბოლო ნაწილი
ჲამბულაკი - დიდი თოფი (ჩ. ხ.)
ჲარადი - მუზარადის (მუჩის) ნაწილი
ჲარადხანა - იარაღის საწყობი
ჲრო - ისრის ღერო

ხურგჩანთა - შულდაკი, ხალთაგუდა (შ. ხ.)
ხუფანი - პირძგიდე, გეონის მსგავსი იარაღი, ანუ ხელშუბი
ხუჩი - მეომრის ლითონის ქუდი; საომარი თავსაბურავების ზოგადი სახელწოდება
ჲალქანი - ხმლის თასმის დასაგრძელებელ-დასამოკლებელი, ბალთა
ჲასა - შამხანის საკეტის ნაწილი
ჲორი - ხველის დასაფარავი ჯავშანი
ჲოროსანი - (შ. ხ.) აბჯროსანი, ჩაჩნაგირი (ჩ. ხ.)
ჲოფი - ცეცხლსასროლი იარაღი
ჲოფის წამალი - დენთი
ჲოფის ხე - კონდახი, დუგლუგი
ჲოჲალდო - უნაგირის ქვეშ სადები
ჲარალი - აბჯარი, ჭური, საჭურველი
ჲსარი - მშვილდით გასასროლი ბასრწვერიანი ჯიხი
ჲაპარტი - ისრების ბუდე, საისრე
ჲაჲი - ტალის, საკვეცი კაჲი (შ. ხ.)
ჲოტა - ხმლის ვადის ნაწილი, სახელური
ჲაგამი - ცხენის საკბილაჲე (საბა)
ჲავარიში - არს ნიშანი რკინის ჯიხი სარდლებთა დასაჭერი, მედა ჯვარი აქვს, სარდლები ომში დაიჭერდნენ (საბა)
ჲახვარი - საბრძოლო იარაღი, წვერბასრი, გრძელტარნიანი
ჲახტი - საბრძოლო იარაღი, გრძელი მათრახი, უტარო
ჲეჲური - უვადო ხმალი
ჲიშანი - წარწერები ხმლის პირზე
ჲოდსატყორცნი - ძველი მოწყობილობა, რომლითაც ლოდებს უშენდნენ ციხეს
შამზაკი - შუბის სახესხვაობა
შაჲარა - მსუბუქი, ლულა დაკუთხული თოფი
შაჭახელა - დამბაჩის სახელწოდება
შახვილი - ორღესული, „მკვეთრი და წვეტიანი იარაღის ერთ-ერთი სახე“ (ჩ. ხ.)
შახვილოსანი - სპადარი (შ. ხ.), სპათარი (ჩ. ხ.)
შეაბტრე - მეოხარდე, მესაჭურველე, იარაღის ხელოსანი
შესაჭურველე - იარაღის მჭედელი
შეზარადი - მეომრის ქუდი ლითონისა
შეშუბარი - შუბოსანი
შეხმლე - ხმალ-ხანჯლის ოსტატი
შმეველი - ადვილად მღრეკი ხმალი

საბარკული - ძველი „სანვიჲე აბჯარი“
სათხელი - ძველი მოკლე შუბი
სამკლაჲე (სამკლაური) - ბრძოლის დროს მკლაჲეზე გასაკეთებელი ლითონის სახელი
სამხარულიე - ხმლის საკიდი ქამარი
სატეჲარი - ბრტყელი, წვეტიანი, პირბასრი იარაღი
საფურხეუბი - ჯაჭვის ხელთათმანები
სეჲჲა - ძველი გრძელი მალაღფრთიანი ისარი
საშარი - ხმლის წვერი
სიათა - ძველებური ერთგვარი თოფი
ჲალი - მაგარი ქვა; კაჲი, იყენებდნენ კეჲრის მოსაჭედად კვესთან ერთად ცეცხლის დასაკვესებლად (თოფის-თვის, ჩიბუხისთვის)
ჲარანტი - ციხეთა კედლების შესამუსრავი იარაღი
ჲიალა - 1. ძველებური თოფის ის ნაწილი, რომელზეც თოფის წამალს აყრიდნენ; 2. თავად თოფის წამალი
ჲრანგული - ერთგვარი ხმალი
ჲარი - რკინის საფარი, ბრძოლის დროს ხმლისგან თავის დასაცავად
ჲხა - ხმლის ალესილი პირი
ჲიბური - დიდი საბრძოლო ისარი
ჲიბურტი - პატარა ისარი
ჲირიმი - ძველებური ინგლისური კაჲიანი თოფი
ჲუა - ხმლის პირის საპირისპირო გაულესავი მხარე
ჲაბალახი - ძველებური საბრძოლო თავსაბურავი ლითონისა
ჲაფხუტი - ძველებური საბრძოლო თავსაბურავი
ჲაჩქანი - საბრძოლო თავსაბურავი
ჲეჲლიგი - თოფი
ჲანჯალი - ხმალზე მოკლე, ბასრი იარაღი
ჲარჩა - ფრთიანი ისარი
ჲეტარი - ხმლის ხელის მოსაკიდებელი ნაწილი
ჲირიმი - ძველებური ინგლისური კაჲიანი თოფი
ჲმლის პირი - 1. ვადის საპირისპირო ნაწილი; 2. ხმლის გაღესილი მჭრელი ნაწილი
ჲავარდენი - ფოლადის ხმალი საგანგებოდ წანთობი.

იარაღის დასახელება ჩიკო ჩუბინაშვილის „ქართულ ლექსიკონიდან“. 1812-1825 წწ.

შფთი — მახვილი ფართო პირიანი და ტარგრძელი
ჲორდა — ხმალია ერთგვარი (ნახე ჲმალთან)
შალაბრა — ჩლუნგი, გაულესავი საჭრელი იარაღი
შანა, დანაკი — ხელად სახმარი საჭრელი, მცირე მახვილი. Ⴑმცირესსა საჭრელსა კალამთა და მისთანასა ეწოდების დინნი, ტარსა თან მოსაკვეცსა - ციღვი, მოდიდოსა საჭრელსა ვენახის ურგებთა რქათასა - სასხლევი, მოკაკულსა, ხის ჭურჭელთ გულის გამოსათლელსა - ხვენი,

ცუდსა და ბლიგუსა - ხიპი და დალაბრა
შამნა — მოკლე ხმალი // დანასავით გათლილი ძუალი ქსელთ საბეჭავად და სხ.
ჲადა — ხმლის ტარი ჯვარედინი; უვადო ხმალი (ნახე ჲრმალი)
ჲარზი — ვარზი მახვილი (ცელივით)
შახვილი — მკვეთრი საჭურველი; სახენი ამისნი: დანა, სატეჲარი, ხანჯალი და სხ. (ნახე ლეჲსა თანა ჲრმალი)
სასხლევი — დიდი დანა ვაბთა რქების საკავავი

სატეჲარი — ხანჯალი
ჲაბარი და ჲაბარძენი — სპარსულად ორპირი ნაჯახი უნაგირზედ ჩასაკრავი
ჩინნი — პატარა დანა კალმის საჭრელი (ნახე შანა).
ჩელთი — ფართო მახვილი
ციღვი — მოსაკვეცი დანა (იხილე შანასთან).
შოლაური — ხმალია ერთ რიგი
ჲანჯალი — სატეჲარი, ორპირი მახვილი გვერდზედ საკიდი

ქვენი — მოკაკული სათლელი შიგნი-დამ გამოსაჭრელად ხის ჭურჭელთა (ნახე თანასთან)

ქიპი — ცუდი დანა, სატევარი და მის-თანანი

ქმალი — ნახე ქრმალი

ქრმალი, ხმალი — გრძელი მახვილი ნელზედ შემოსაკრავი, ცალმხრივი პირიანი. სახენი ამისნი არიან მრავალგუარ სხვადასხვათა თემთა შექმნილობისაებრ: გორდა ანუ კალდომი არს ძველებური, გრძელი, გახრილი, მხვევლი, გლუვი, გამოფერ-

დილი ანუ დაროსანი. შმას ქართველნი ხმარობენ, ხოლო ფრანგნი სხუასა, რომელსა უხმობენ შაბლად და სხუასა შპაგად; ლეკური არს უვადო ხმალი, რომელსა ხმარობენ იმერნი და ჩერქეზნი, ხოლო ჭოლაური არს კუალად სხუაგარი. ჯგრეთვე არაბნი ხმარობენ სხუასა, სპარსნი სხუასა, თურქნი და ბერძენნი სხუასა. ზოგნი დრევილთა, ზოგნი შვეტთა, რომელნიმე ბასრთა, სხუანი რბილთა. ორამედ საქებურად დადებული ესე არს, რომლისაც გუა-

რი იყოს ძველი არა დულარჩინლი, სიმრუდე და მაღალდაბლობა არ აჩნდეს, ლიბრი და არა თეთრი, ბოლოს კერძოდ მცირედ მოხრილი და არა საშუალოსა, ძვალთა და რკინათა მკვეთი, თვთ უვნებელი და არა ადვილ დაბლაგვებადი, გნდე ზრქელი და სწორე, მამარმოკლე და სხუანი

ჯავარდენი — ფოლადის მასხალი, ფერად-ფერადად ტალდა, ან ზოლოლად ელვარება.

ჯორდას და დავითფერულის დახასიათება

ჯორდა — მოკლე, უვადო, მოხრილი და დრეკადი ხმალი, რომელსაც შუამი ერთი ფართო, ხოლო ყუისკენ დამატებით ორი ვიწრო დარი გასდევს. ოქვს თავისებური დალა - ხმლის ყუაზე გამოყვანილი ტალღოვანი რკალები ან ხმლის პირზე ორი მოპირდაპირე, დაკბილული პატარა ნახევარკალი. აკალის ბოლოები სამმარცვლოვანი ნიშნებით აქვს დანიწკლული (გადმოცემის თანახმად, ბრძოლებში მონაწილეობის ან მოკლული მტრის რაოდენობის აღსა-

ნიშნავად). ოსეთი დამდა დამახასიათებელია აღმოსავლური. კავკასიური თუ ევროპული ნარმომავლობის ხმლის პირებისათვის. ჯვიანდელ ფეოდალურ საქართველოში გორდა ფართოდ იყო გავრცელებული და, საბას სიტყვით, "ამას ქართველნი ჰყვარობენ". ოღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში შემოინახა, როგორც ადგილობრივი, ისე XVI-XVII საუკუნეების ცნობილ იტალიელ ოსტატთა ნახელავი გორდა ხმლები, რომლებიც გენუელ ვაჭრებს შემოქონდათ საქართველოში. საქართ-

ველოში დამზადებულ ხმლის პირებს სადამლო რკალები ყუაზე მიჯრით ჰქონდა გამოყვანილი

დავითფერული — სწორი, პირბასრი, დრეკადი, სამღარიანი ხმალი. ომზადებდნენ საუკეთესო ფოლადისგან. ფერად "ლიბრი" (მოლურჯო) იყო. ჯორდასთან ერთად ერთ-ერთი საუკეთესო, "ძვალთა და რკინათა მკვეთელ და თვით უვნებელ" ხმლად ითვლებოდა მთელს საქართველოში და ძვირად ფასობდა.

შახვილის სინონიმები ჯლექსანდრე ჯეიმანის „ქართულ სინონიმთა ლექსიკონიდან“. 1978 წ.

შახვილი, ხმალი, გორდა (მოკლე უვადო ხმალი), გორდახმალი, ლეკური („უვადო ხმალი, გინა ლეკეთისა“ — საბა), ფრანგული, დავითფერული, აფთი („მახვილი ბრტყელი და ტანგრძელი“ — საბა), საბარკალი (მოკლე

ხმალი, ცხენზე დასაკრავი), დამნა (მოკლე სწორი ხმალი), გველისპირული, ჩელთი (ფართო მახვილი), ბერა (ბერაში გატარება), ვაზრი, ვარზი (ცულის მსგავსი, ტყავის საფხევი ხმალი), კალდომი, ხრმალი, ჯავარდენი.

სახელწოდება „ნაკუდაურის“ განმარტება (შამამ შტეკლიძე)

ნაკუდაური შეიძლება იყოს როგორც დამნა ან ხმალი (ცალპირლუსულა), ასევე ხანჯალი (ორპირლუსულა). სიტყვა „ნაკუდაური“, ალბათ, გამომდინარეობს სიტყვისგან კუდი, რადგან დამნის (ხანჯლის) ვადა (ტარი) ნააგავს ცხენის კუდს (უფრო სწორად შეჭრილ კუდს; ე. ი., ნაკუდა-

ური ნიშნავს კუდის ნარჩენს, რაც დარჩა კუდის შეჭრის შემდეგ). შისი დანიშნულება იყო სწრაფად ამოღება ქარქამიდან და ახლო მდგომ მტრის დაჭრა ჩხვლეტის მეშვეობით მუცლის არეში. ოსეთი ტარით დარტყმითი მოძრაობის გამოყენება და საერთოდ ფარიკაობა ძნელია.

უბლებები

სპეცდანიშნულების უშიშროების ძალები

სპეცდანიშნულების უშიშროების ძალები

საგარეო საკმეთის სამინისტრო

საგარეო უშიშროების სამინისტრო

ქვეყნის სახელმწიფო სიმბოლო

საგარეო უშიშროების სამინისტრო

საგარეო უშიშროების სამინისტრო

საგარეო უშიშროების სამინისტრო

საგარეო უშიშროების სამინისტრო

საგარეო უშიშროების სამინისტრო

ქვეყნის სახელმწიფო სიმბოლო

საგარეო უშიშროების სამინისტრო

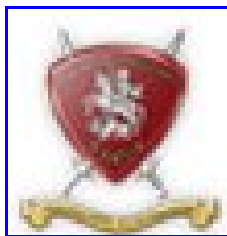
საგარეო უშიშროების სამინისტრო

საგარეო უშიშროების სამინისტრო

საგარეო უშიშროების სამინისტრო

ქვეყნის სახელმწიფო სიმბოლო

საგარეო უშიშროების სამინისტრო

საგარეო უშიშროების სამინისტრო

საგარეო უშიშროების სამინისტრო

საქართველოს საავიაციო უნივერსიტეტი

საქართველოს საერთო უშიშროების ინსტიტუტი „სტრატეგია“

საქართველოს ფულის ნიშნები

ძოლხური თეთრი (ძვ. წ. VI-III სს.)

სტატერი, ძვ. წ. VI-V სს.
ჟუბლი: დადრენილი ლომის თავი

სტატერი, ძვ. წ. VI-V სს.
ზურგი: ფრთოსანი რაშის პროტომა

შიდრაქმა, ძვ. წ. V ს.
ჟუბლი: ჰერმეფროლიტი ლომი

შიდრაქმა, ძვ. წ. V ს.
ზურგი: მუხლოდრეკილი ხარისთავიანი ქალის ფეფურა

სტატერი, ძვ. წ. V ს.
ჟუბლი: ქალის არქაული თავი

სტატერი, ძვ. წ. V ს.
ზურგი: ქალის იდუნტური თავები ერთმანეთის საპირისპიროდ

სიკლი, ძვ. წ. V ს.
ჟუბლი: ლომის თავი

სიკლი, ძვ. წ. V ს.
ზურგი: ხარის თავი

ჩახევარდრაქმა, ძვ. წ. V ს.
ჟუბლი: დადრენილი ლომის თავი

ჩახევარდრაქმა, ძვ. წ. V ს.
ზურგი: ძუ ლომის პროტომა

ჩახევარდრაქმა, ძვ. წ. V-III სს.
ჟუბლი: ქალის არქაული თავი

ჩახევარდრაქმა, ძვ. წ. V-III სს.
ზურგი: ხარის თავი

ჩახევარდრაქმა, ძვ. წ. V-III სს.
ჟუბლი: ქალის არქაული თავი ხაზოვან რკალში

ჩახევარდრაქმა, ძვ. წ. V-III სს.
ზურგი: ხარის თავი და ორი ბერძნული ასო

ძოლხეთი ელინისტურ ხანაში (ძვ. წ. IV-I სს.)

სტატერი, ლეკსანდრე შაკელონელი (ძვ. წ. 336-323 წწ.).
ჟუბლი: ქალღმერთი ჴთენა

სტატერი, ლეკსანდრე შაკელონელი (ძვ. წ. 336-323 წწ.).
ზურგი: ფრთოსანი ჩიკე, ბერძნული მონოგრამა და ზედწერილი: „ლექსანდრესი“

ლექსანდრე შაკელონელის ტიპის სტატერის მინაბაძი (ძვ. წ. II-ახ. წ. I სს.)
ჟუბლი: ადამიანის სქემატური პროფილი და წერტილები

ლექსანდრე შაკელონელის ტიპის სტატერის მინაბაძი (ძვ. წ. II-ახ. წ. I სს.)
ზურგი: ღვთაება ჩიკეს სქემატური გამოსახულება და წერტილები

ღლეკსანდრე შაკელონელის ტიპის სტატერის მინაბაძი (ძვ. წ. II-ახ. წ. I სს.)
 ყუბლი: ადამიანის სქემატური პროფილი და ოთხი წერტილი

ღლეკსანდრე შაკელონელის ტიპის სტატერის მინაბაძი (ძვ. წ. II-ახ. წ. I სს.)
 ხურგი: ღვთაება ჩიკეს სქემატური გამოსახულება და წერტილები

ღლეკსანდრე შაკელონელის ტიპის სტატერის მინაბაძი.
 ყუბლი: ადამიანის უკიდურესად სქემატური პროფილი

ღლეკსანდრე შაკელონელის ტიპის სტატერის მინაბაძი.
 ხურგი: ღვთაება ჩიკეს სქემატური გამოსახულება

სტატერი. ზისიმაქე (ძვ. წ. 306-282 წწ.). ძრაკია-შაკელონიის მეფე.
 ყუბლი: ღლეკსანდრე შაკელონელის პორტრეტი ღიაღმითა და ჯმონის რქით

სტატერი. ზისიმაქე (ძვ. წ. 306-282 წწ.). ძრაკია-შაკელონიის მეფე.
 ხურგი: ღთენა სალადა. მარცხენა ხელში შუბი უჭირავს და ვერდნობა ფარს. ჯაწვილ მარჯვენა ხელზე დვას ქალღმერთი ჩიკე. ჩიკეს ქვემოთ ფრინველია. ჯერძნული ზედწერილი: „მეფე ზისიმაქესი“

ზისიმაქეს ტიპის სტატერის მინაბაძი (ძვ. წ. II-I სს.)
 ყუბლი: ღლეკსანდრე შაკელონელის სქემატური პორტრეტი

ზისიმაქეს ტიპის სტატერის მინაბაძი (ძვ. წ. II-I სს.)
 ხურგი: ტახტზე მჯდომი ღთენა სალადა ჩიკეთი მარჯვენა ხელზე. ჩახტის ქვეშ – სამითთა. ჯამოსახულების წინ და უკან წარწერის იმიტაცია

ზისიმაქეს ტიპის სტატერის მინაბაძი (ძვ. წ. II-I სს.)
 ყუბლი: ღლეკსანდრე შაკელონელის უკიდურესად სქემატური პორტრეტი

ზისიმაქეს ტიპის სტატერის მინაბაძი (ძვ. წ. II-I სს.)
 ხურგი: ტახტზე მჯდომი ღთენა სალადა ჩიკეთი. ჯვემოთ – სამითთა. ჩარწერის იმიტაცია

ზისიმაქეს ტიპის სტატერის მინაბაძი (ძვ. წ. II-I სს.)
 ყუბლი: ღლეკსანდრე შაკელონელის უკიდურესად სქემატური პორტრეტი

ზისიმაქეს ტიპის სტატერის მინაბაძი (ძვ. წ. II-I სს.)
 ხურგი: ტახტზე მჯდომი ღთენა შუბით, ვაწვილ მარჯვენა ხელზე ჩიკე უზის. ჯამოსახულების ქვემოთ – სამითთა. ჩარწერის იმიტაცია

სტატერი. ღოლბეთის მეფე ღკა. (ძვ. წ. II სს.)
 ყუბლი: ღლეკსანდრე შაკელონელის პროფილი ღმონის რქით

სტატერი. ღოლბეთის მეფე ღკა. (ძვ. წ. II სს.)
 ხურგი: ტახტზე მჯდომი ღთენა ჩიკეთი. ქვემოთ სამითთა. ჯერძნული ზედწერილი: „მეფე ღკასი“

ჩახვეარდრაქმა. მუფე სავლაკი. (ძვ. წ. II სს.)
 ყუბლი: ადამიანის თავი გასხვიოსნებული ვვირგვინით

ჩახვეარდრაქმა. მუფე სავლაკი. (ძვ. წ. II სს.)
 ხურგი: ხარის თავი. ღრავმენტული ბერძნული ზედწერილი: „ჯასი... (მუფე) სავლ“

შრაქმა. ღრისტარქე ღოღობი (ძვ. წ. 63-49 წწ.). ძვ. წ. 52/51 წწ.
შუბლი: უწყვერული ადამიანის თავი ვასხივოსნებულად გვირგვინით (პელიოსი შომპუუსის სახის ნაკვლებით)

შრაქმა. ღრისტარქე ღოღობი (ძვ. წ. 63-49 წწ.). ძვ. წ. 52/51 წწ.

შიოსკურიის საქალაქო მონეტა. (ძვ. წ. 105-90 წწ.)
შუბლი: ტყუპი ძმების შიოსკურების ორი ქუდი, თითოეული მათგანის ზემოთ ექვსსხივიანი ვარსკვლავი

შიოსკურიის საქალაქო მონეტა. (ძვ. წ. 105-90 წწ.)
შურვი: კვერთხი. ჴერძნული ზედწერილი: „შიოსკურიისა“

შიოსკურიის საქალაქო მონეტა (ძვ. წ. 105-90 წწ.)
შუბლი: ტყუპი ძმების შიოსკურების ორი ქუდი, თითოეული მათგანის ზემოთ ექვსსხივიანი ვარსკვლავი

შიოსკურიის საქალაქო მონეტა (ძვ. წ. 105-90 წწ.)
შურვი: კვერთხი. ფრავგენტული ბერძნული ზედწერილი: „შიოსკურიისა“

შერის სამეფო (ძვ. წ. III-ახ. წ. IV სს.)

შრაქმა. ოროდ II (ძვ. წ. 57-38/37 წწ.). სართიის მეფე.
შუბლი: ოროდ II დიადემით

შრაქმა. ოროდ II (ძვ. წ. 57-38/37 წწ.). სართიის მეფე.
შურვი: ტახტზე მჯდომი ღრშაკ I, ხელში მშვილდით. მშვილდის ქვემოთ მონოგრამა. შამახინჯებული ბერძნული ზედწერილი: „მეფეთა მეფის ღრშაკისა, კეთილმოქმედისა, სამართლიანისა, დამხმარისა, ბერძენთა მოყვარულისა“

შრაქმა. ჴოტარზე (40/41-51 წწ.). სართიის მეფე.
შუბლი: ჴოტარზე დიადემით

შრაქმა. ჴოტარზე (40/41-51 წწ.). სართიის მეფე.
შურვი: ტახტზე მჯდომი ღრშაკ I, ხელში მშვილდით და მონოგრამა. შამახინჯებული ბერძნული ზედწერილი: „მეფეთა მეფის ღრშაკისა, კეთილმოქმედისა, სამართლიანისა, დამხმარისა, ბერძენთა მოყვარულისა“

შენარი. ოქტავიანე ჴვევუსტე (ძვ. წ. 27-ახ. წ. 14 წწ.). ძვ. წ. 2-ახ. წ. 4 წწ. შუგლუნუმის ზარაფხანა.
შუბლი: ჴვევუსტე კეისრის პროფილი. შათინური ზედწერილი: „ჴეისარი ჴვევუსტე, დვთაებრივი, მამა სამშობლოსა“

შენარი. ოქტავიანე ჴვევუსტე (ძვ. წ. 27-ახ. წ. 14 წწ.). ძვ. წ. 2-ახ. წ. 4 წწ. შუგლუნუმის ზარაფხანა.
შურვი: კეისრის შვილიშვილები – ჴაიუს და შუციუს კეისრები ფარებითა და შუბებით, მათ შორის სიმპულუმი და შიტუსი. შათინური ზედწერილი: „ჴაიუსი (და) შუციუსი, კეისარ ჴვევუსტეს შვილები, კონსულეზად არჩეულნი, ახალგაზრდათა პრინციპები“

ოქტავიანე ჴვევუსტეს დენარის მინაბადი. III ს.
შუბლი: ოღნავ სქემატური პროფილი. სრვლივ ლათინური წარწერა შეცლომებით

ოქტავიანე ჴვევუსტეს დენარის მინაბადი. III ს.
შურვი: ჴაიუს და შუციუს კეისრები. შათინური ზედწერილი შეცლომებით

ოქტავიანე ლავრენტიძის და მარკუს ლავრენტიუსის (161-180 წწ.) დენარების მინაბაძი. III ს.
 შუბლი: წვეროსანი იმპერატორი. მამახინჯეული ლათინური ზედწერილი, რომელშიც იმპერატორი მარკუს ლავრენტიუსი მოიხსენიება

ოქტავიანე ლავრენტიძის და მარკუს ლავრენტიუსის (161-180 წწ.) დენარების მინაბაძი. III ს.
 შურგი: ფარებსა და შუბლებზე დაფრთხილი ჯაიუს და ზუციუს კეისრები. შუბლებს შორის სიმპულუმი და ზიტუსი. სრველივ დამახინჯებული ლათინური ზედწერილი. იკითხება: „ლავრენტი“

ოქტავიანე ლავრენტიძის დენარის მინაბაძი. III ს.
 შუბლი: კეისრის უკიდურესად სქემატური პროფილი. სრველივ წერტილები

ოქტავიანე ლავრენტიძის დენარის მინაბაძი. III ს.
 შურგი: ჯაიუს და ზუციუს კეისრები უკიდურესად სქემატურად, ერთი ფარი და კარშეში წერტილები

ოქტავიანე ლავრენტიძის დენარის მინაბაძი. III ს.
 შუბლი: კეისრის სქემატური პროფილი. სრველივ წარწერის იმიტაცია

ოქტავიანე ლავრენტიძის დენარის მინაბაძი. III ს.
 შურგი: ჯაიუს და ზუციუს კეისრები უკიდურესად პრიმიტიულად, ფარებსა და შუბლები, სიმპულუმი და ზიტუსი

ოქტავიანე ლავრენტიძის დენარის მინაბაძი. III ს.
 შუბლი: კეისრის სქემატური პროფილი. სრველივ წარწერის იმიტაცია

ოქტავიანე ლავრენტიძის დენარის მინაბაძი. III ს.
 შურგი: ჯაიუს და ზუციუს კეისრები სქემატურად, ფარები და შუბლები, სიმპულუმი და ზიტუსი

ოქტავიანე ლავრენტიძის ლავრენტიუსის მინაბაძი. III ს.
 შუბლი: კეისრის თავი. დამახინჯებული ლათინური ზედწერილი

ოქტავიანე ლავრენტიძის ლავრენტიუსის მინაბაძი. III ს.
 შურგი: ჯაიუს და ზუციუს კეისრები ფარებით, ფარებს უკან შუბლები, დამახინჯებული ზედწერილი

სომხული ლავრენტიუსის ჰიბრიდული მინაბაძი. დომოლი (180-192 წწ.) და ოქტავიანე ლავრენტიძის. III ს.
 შუბლი: დომოდის თავი. დამახინჯებული ლათინური წარწერა

სომხული ლავრენტიუსის ჰიბრიდული მინაბაძი. დომოლი (180-192 წწ.) და ოქტავიანე ლავრენტიძის. III ს.
 შურგი: ოქტავიანე ლავრენტიძის თავი. დამახინჯებული ლათინური წარწერა

სომხის იმპერატორ ფილიპე მარკუსის (244-249 წწ.) ლავრენტიუსის მინაბაძი. III ს.
 შუბლი: ფილიპეს დამახინჯებული პროფილი. ოკიდურესად დამახინჯებული ლათინური ზედწერილი.

სომხის იმპერატორ ფილიპე მარკუსის (244-249 წწ.) ლავრენტიუსის მინაბაძი. III ს.
 შურგი: მეომრის (მარსის) გამოსახულება შუბით და ფარით. მამახინჯეული ლათინური ზედწერილი

სომხის იმპერატორ ჯალერიანეს (253-260 წწ.) ლავრენტიუსის მინაბაძი. III ს.
 შუბლი: ჯალერიანეს თავი სქემატურად. ზედწერილის იმიტაცია

სომხის იმპერატორ ჯალერიანეს (253-260 წწ.) ლავრენტიუსის მინაბაძი. III ს.
 შურგი: სომხური ეტილი ორი ცხენით. შიტლზე - ქალღმერთი შიტლირა.

სირველი ქართულწარწერიანი მონეტები (IV-VI სს.)

შრაქმა. შორმიზდ IV (579-590 წწ.) სასანიანი. ღიშაპური. 589 წ. შუბლი: „შორმიზდ IV-ის ბიუსტი, ფალაური ზედწერილი: „მე ვაი-ზარდოს შორმიზდის დიდება“

შრაქმა. შორმიზდ IV (579-590 წწ.) სასანიანი. ღიშაპური. 589 წ. შურვი: ცეცხლის საკურთხეველი მცველებით. ფალაური ზედწერილი: მოჭრის თარიღი „10“ და მოჭრის ადგილი „ღიშაპური“

შრაქმა. ღოსრო II (591-628 წწ.). სასანიანი. ზარანვი. 627 წ. შუბლი: ღოსრო II-ის ბიუსტი. ფალაური ზედწერილი: „მე ვაი-ზარდოს ღოსროს დიდება“

შრაქმა. ღოსრო II (591-628 წწ.). სასანიანი. ზარანვი. 627 წ. შურვი: ცეცხლის საკურთხეველი მცველებით. ფალაური ზედწერილი: მოჭრის თარიღი „37“ (627 წ.) და ზარაფხანა – ზარანვი

შრაქმა. ღართულ-სასანური შუბლი: „შორმიზდ IV-ის ბიუსტი“

შრაქმა. ღართულ-სასანური შურვი: ცეცხლის საკურთხეველზე აღმართული ჯვარი

შრაქმა. ღრისმთავარი ღურგენი შუბლი: „შორმიზდ IV-ის ბიუსტი. ღართული ასოები ღრ. ღეესაბამება სახელს – ღურგენ. შამახინჯებული ფალაური ზედწერილი

შრაქმა. ღრისმთავარი ღურგენი შურვი: ცეცხლის საკურთხეველი მცველებით. შამახინჯებული ფალაური ზედწერილი

შრაქმა. ღრისმთავარი ღურგენი შუბლი: „შორმიზდ IV-ის ბიუსტი. ღართული მონოგრამა ღრ. ღეესაბამება სახელს – ღურგენ. შამახინჯებული ფალაური ზედწერილი

შრაქმა. ღრისმთავარი ღურგენი შურვი: ცეცხლის საკურთხეველი მცველებით. შამახინჯებული ფალაური ზედწერილი

შრაქმა. ღრისმთავარი ღურგენი შუბლი: „შორმიზდ IV-ის ბიუსტი. ღრ. ღართული ასოები „ღრ.“ – ღურგენ. შამახინჯებული ფალაური ზედწერილი

შრაქმა. ღრისმთავარი ღურგენი შურვი: ცეცხლის საკურთხეველი მცველებით. შამახინჯებული ფალაური ზედწერილი

შრაქმა. ღრისმთავარი სტეფანოს I. 592 წ. შუბლი: ღოსრო II-ის უხეში პორტრეტი. ღართული ზედწერილი: „სტეფანოს“

შრაქმა. ღრისმთავარი სტეფანოს I. 592 წ. შურვი: ცეცხლის საკურთხეველზე აღმართული ჯვარი

შრაქმა. ღრისმთავარი სტეფანოს I. 592 წ. შუბლი: ღოსრო II-ის უხეში პორტრეტი. ღართული ზედწერილი: „სტეფანოს“

შრაქმა. ღრისმთავარი სტეფანოს I. 592 წ. შურვი: ცეცხლის საკურთხეველზე აღმართული ჯვარი

შრაქმა. ღრისმთავარი სტეფანოს I. 592 წ. შუბლი: ღოსრო II-ის ბიუსტი. ღართული ზედწერილი: „სტეფანოს“

შრაქმა. ღრისმთავარი სტეფანოს I. 592 წ. შურვი: ცეცხლის საკურთხეველზე აღმართული ჯვარი

წარმოების პერიოდი (VIII-X სს.)

წირკეპი. ღო-მუსთაინ
ჰილაფი (862-866 წწ.).

ზბასიანი. ძბილისი. 862/63 წწ.
ჟუბლი: არაბული ზედწერილი:
„ზრ არს ღმერთი ვარდა ღლაპისა,
არ ჰყავს მას თანაზიარი. სახელი-
თა ღლაპისა იჭუდა ესე ღირჰემი
ძბილისში 248 წელს. ღლაპს
ძლიერება აწ და მარადის. შადვე-
ბა დრო, როღესაც მართლმორწ-
მუნენი ვაიხარებენ ღლაპის
ღახმარებით“

წირკეპი. ღო-მუსთაინ
ჰილაფი (862-866 წწ.).

ზბასიანი. ძბილისი. 862/63 წწ.
ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„ღლაპი, მუჰამედი მოციქული
ღლაპისა, ღო-მუსთაინ ჰილა-
ფისა, წარვ ზავნილი მის მიერ ჰეშ-
მარიტი ვ ზით და სამართლიანი
რწმენით, რათა ამაღლდეს იგი
ურწმუნთა წინაშე“

წირკეპი. ღო-მუსთაინ
ჰილაფი (902-908 წწ.).

ზბასიანი. ძბილისი. 906/7 წწ.
ჟუბლი: არაბული ზედწერილი: „
ზრ არს ღმერთი ვარდა ღლაპისა,
არ ჰყავს მას თანაზიარი. სახელი-
თა ღლაპისა იჭუდა ესე ღირჰემი
ძბილისში 294 წელს. ღლაპს
ძლიერება აწ და მარადის. შადვე-
ბა დრო, როღესაც მართლმორწ-
მუნენი ვაიხარებენ ღლაპის
ღახმარებით“

წირკეპი. ღო-მუსთაინ
ჰილაფი (902-908 წწ.).

ზბასიანი. ძბილისი. 906/7 წწ.
ზურგი: არაბული ზედწერილი: „
ღლაპი, მუჰამედი მოციქული
ღლაპისა, ღო-მუსთაინ
ჰილაფისა, მუჰამედი მოციქული
ღლაპისა, წარვ ზავნილი მის მიერ
ჰეშმარიტი ვ ზით და
სამართლიანი რწმენით, რათა
ამაღლდეს იგი ურწმუნთა
წინაშე“

წირკეპი. მანსურ იზნ ჰაფარი.
ძბილისი. 954/55 წწ.

ჟუბლი: არაბული ზედწერილი:
„ზრ არს ღმერთი ვარდა ღლაპისა,
არ ჰყავს მას თანაზიარი. სახელი-
თა ღლაპისა იჭუდა ესე ღირჰემი
ძბილისში 343 წელს. ღლაპს
ძლიერება აწ და მარადის. შადვე-
ბა დრო, როღესაც მართლმორწ-
მუნენი ვაიხარებენ ღლაპის
ღახმარებით“

წირკეპი. მანსურ იზნ ჰაფარი.
ძბილისი. 954/55 წწ.

ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„ღლაპი, მუჰამედი მოციქულია
ღლაპისა, ღო-მუსთაინი ზიღლა-
პი, მანსურ იზნ ჰაფარი. მუჰამე-
დი მოციქული ღლაპისა, წარვ ზავ-
ნილი მის მიერ ჰეშმარიტი ვ ზით
და სამართლიანი რწმენით, რათა
ამაღლდეს იგი ურწმუნთა
წინაშე“

წირკეპი. მანსურ იზნ მანსური.
ძბილისი. 977/78 წწ.

ჟუბლი: არაბული ზედწერილი:
„ზრ არს ღმერთი ვარდა ღლაპისა,
არ ჰყავს მას თანაზიარი. სახელი-
თა ღლაპისა იჭუდა ესე ღირჰემი
ძბილისში 367 წელს. ღლაპს
ძლიერება აწ და მარადის. შადვე-
ბა დრო, როღესაც მართლმორწ-
მუნენი ვაიხარებენ ღლაპის
ღახმარებით“

წირკეპი. მანსურ იზნ მანსური.
ძბილისი. 977/78 წწ.

ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„ღლაპი, მუჰამედი მოციქულია
ღლაპისა, ღო-ზაილილლაპი, ჰა-
ფარი იზნ მანსური. მუჰამედი მო-
ციქული ღლაპისა, წარვ ზავნილი
მის მიერ ჰეშმარიტი ვ ზით და
სამართლიანი რწმენით, რათა
ამაღლდეს ურწმუნთა წინაშე“

წირკეპი. ღლი იზნ ჰაფარი.
ძბილისი. 996 წ.

ჟუბლი: არაბული ზედწერილი:
„ზრ არს ღმერთი ვარდა ღლაპისა,
არ ჰყავს მას თანაზიარი. სახელი-
თა ღლაპისა იჭუდა ესე ღირჰემი
ძბილისში 386 წელს. ღლაპს
ძლიერება აწ და მარადის. შადვე-
ბა დრო, როღესაც მართლმორწ-
მუნენი ვაიხარებენ ღლაპის
ღახმარებით“

წირკეპი. ღლი იზნ ჰაფარი.
ძბილისი. 996 წ.

ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„მუჰამედი მოციქული ღლაპისა,
ღო-ზაილილლაპი, გამარჯვებუ-
ლი ამირა ღლი იზნ ჰაფარი. მუ-
ჰამედი მოციქული ღლაპისა,
წარვ ზავნილი მის მიერ ჰეშმარი-
ტი ვ ზით და სამართლიანი რწმე-
ნით, რათა ამაღლდეს ურწმუნთა
წინაშე“

წირკეპი. ღლი იზნ ჰაფარი.
ძბილისი. 1027/28 წწ.

ჟუბლი: არაბული ზედწერილი:
„ზრ არს ღმერთი ვარდა ღლაპისა,
არ ჰყავს მას თანაზიარი. ღო-ზა-
იდრ ჰილაფისა. სახელითა ღლა-
პისა იჭუდა ესე ღირჰემი ძბილის-
ში 418 წელს.“

წირკეპი. ღლი იზნ ჰაფარი.
ძბილისი. 1027/28 წწ.

ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„მუჰამედი მოციქული ღლაპისა,
ამირა გამარჯვებული და ძლიერ-
მოსილი ღბულ სისან ღლი იზნ
ჰაფარი. მუჰამედი მოციქული
ღლაპისა, წარვ ზავნილი მის მიერ
ჰეშმარიტი ვ ზით და სამართლია-
ნი რწმენით, რათა ამაღლდეს
ურწმუნთა წინაშე“.

ქრთიანი საქართველო (X-XI სს.)

ბრამა. შავით III ჟურაპალატი (1001 წ.)
ჟუბლი: ქართული ზედწერილი: „ჩრისტე, შეიწყალე შავით“

ბრამა. შავით III ჟურაპალატი (1001 წ.)
ხურგი: ჭეშმარიტი ჯვარი (ძელი ცხორებისა!). ქართული ზედწერილი: „ჟურაპალატი“

ჩახევარი დრამა. ჟავრატ III (975-1014 წწ.)
ჟუბლი: არაბული ზედწერილი: „ჩრ არს ღმერთი გარდა ლაჰისა, არა ჰყავს მას თანა ზიარი“

ჩახევარი დრამა. ჟავრატ III (975-1014 წწ.)
ხურგი: ქართული ზედწერილი: „ჩრისტე, ადიღე ჟავრატ აფხაზთა მეფე“. ჩრებული ზედწერილი: „შუჰამედი მოციქულია ლაჰისა“

ბეთრი. ჟავრატ IV (1027-1072 წწ.)
ჟუბლი: ჟლაქერნის იეთისმშობელი. ჟერმნული ზედწერილი: „ჩმინდა იეთისმშობელი“

ბეთრი. ჟავრატ IV (1027-1072 წწ.)
ხურგი: ქართული ზედწერილი: „ჩრისტე, ადიღე ჟავრატ აფხაზთა მეფე და ნოეელისმოსი“

ბეთრი. ჟავრატ IV.
ჟუბლი: ჟლაქერნის იეთისმშობელი. ჟერმნული ზედწერილი: „ჩმინდა იეთისმშობელი“.

ბეთრი. ჟავრატ IV.
ხურგი: ქართული ზედწერილი: „ჩრისტე, ადიღე ჟავრატ აფხაზთა მეფე და სევასტოსი“.

ჩახევარი ბეთრი. ჟიორგი II (1072-1089 წწ.)
ჟუბლი: ჟლაქერნის იეთისმშობელი. ჟერმნული ზედწერილი: „ჩმინდა იეთისმშობელი“.

ჩახევარი ბეთრი. ჟიორგი II (1072-1089 წწ.)
ხურგი: ქართული ზედწერილი: „ჩრისტე, ადიღე ჟიორგი აფხაზთა და ქართველთა მეფე და ნოეელისმოსი“

ჩახევარი ბეთრი. ჟიორგი II
ჟუბლი: ჟლაქერნის იეთისმშობელი. ჟერმნული ზედწერილი: „შედა იეთისა ჟლაქერნის“

ჩახევარი ბეთრი. ჟიორგი II
ხურგი: ქართული ზედწერილი: „ჩრისტე, ადიღე ჟიორგი აფხაზთა და ქართველთა მეფე და სევასტოსი“

ბეთრი. ჟიორგი II.
ჟუბლი: ჟლაქერნის იეთისმშობელი. ჟერმნული ზედწერილი: „შედა იეთისა ჟლაქერნის“

ბეთრი. ჟიორგი II.
ხურგი: ქართული ზედწერილი: „ჩრისტე, ადიღე ჟიორგი აფხაზთა და ქართველთა მეფე და კესაროსი“.

ჩახევარი ბეთრი. შავით IV ღღმა შენებელი (1089-1125 წწ.)
ჟუბლი: ჟლაქერნის იეთისმშობელი. ჟერმნული ზედწერილი: „შედა იეთისა“

ჩახევარი ბეთრი. შავით IV ღღმა შენებელი (1089-1125 წწ.)
ხურგი: ქართული ზედწერილი: „ჩრისტე, ადიღე შავით აფხაზთა მეფე და სევასტოსი“

ჩახეკარი თეთრი. შავით IV
 ღღმაშენებელი
 შუბლი: ზღაქერნის მკითხველი. ღერძული ზღღწერილი: „შეღა მკითხა“.

ჩახეკარი თეთრი. შავით IV
 ღღმაშენებელი
 ზურგი: ჯვარი. ქართული ზღღწერილი: „ჩრისტე ადიღე შავით მეფე ღა ...“

სპიღენბი. შავით IV
 ღღმაშენებელი. (1118-1125 წწ.)
 შუბლი: მეფე საიმპერატორო კვირგვინში (სტემა) ერთ ზღღში კვირთხით, მეორეში – სფეროთი. ჩართული ზღღწერილი: „შავით მეფე“

სპიღენბი. შავით IV
 ღღმაშენებელი. (1118-1125 წწ.)
 ზურგი: ჯვარი. ჩართული ზღღწერილი: „ჩრისტე, ადიღე შავით მეფე აფხაზთა, ქართუღღთა, რანთა, კახთა, სომეხთა“

ჩომისმა. ღონსტანტინე X შუკა (1059-1067 წწ.). ღიზანტიის იმპერატორი.
 შუბლი: ზესო ჩრისტე. ღერძული ზღღწერილი: „ზესო ჩრისტე, მეფეთა ტეფე“

ჩომისმა. ღონსტანტინე X შუკა (1059-1067 წწ.). ღიზანტიის იმპერატორი.
 ზურგი: კეისარი კვირთხით ღა ჯვრიანი სფეროთი. ღერძული ზღღწერილი: „იმპერატორი ღონსტანტინე შუკა“.

ჩომისმა. შიხეილ VII შუკა (1071-1078 წწ.). ღიზანტიის იმპერატორი.
 შუბლი: ზესო ჩრისტე.

ჩომისმა. შიხეილ VII შუკა (1071-1078 წწ.). ღიზანტიის იმპერატორი.
 ზურგი: კეისარი ჯვრიანი სფეროთი ღა ღაბარუმით. ღერძული ზღღწერილი: „იმპერატორი შიხეილ შუკა“.

ჩომისმა. ჩიკიფორე III ღოტანიატი (1078-1081 წწ.). ღიზანტიის იმპერატორი.
 შუბლი: ზესო ჩრისტე. ღერძული ზღღწერილი: „ზესო ჩრისტე“.

ჩომისმა. ჩიკიფორე III ღოტანიატი (1078-1081 წწ.). ღიზანტიის იმპერატორი.
 ზურგი: იმპერატორი სკიპტრით ღა სფეროთი. ღერძული ზღღწერილი: „ჩიკიფორე ზესოპოტი“.

ჩუმბმატიკის „სპიღენბის ხანა“ საქართველოში (XII ს.)

სპიღენბი. შემეტრე I (1125-1156 წწ.).
 შუბლი: შემეტრეს სახღღის ქართული ინიციალი „შ“. ღრაბული ზღღწერილი: „შეფეთა ტეფე“.

სპიღენბი. შემეტრე I (1125-1156 წწ.).
 ზურგი: არაბული ზღღწერილი: ღრაფის სღღთინის სახღღი „შაჰ-მღღი მე ტეჰაპმღღისა“.

სპიღენბი. შემეტრე I.
 შუბლი: შემეტრეს სახღღის ქართული ინიციალი „შ“. ღრაბული ზღღწერილი: „შეფეთა ტეფე, მღღის მახვილი“.

სპიღენბი. შემეტრე I.
 ზურგი: არაბული ზღღწერილი, ხალიფას სახღღი: „ღღ მღღქთაფი ზიამრ ღღაპი“ ღა ღრაფის სღღთინის სახღღი: „მღღის ღღღინ მღღსღი“.

სპილენძი. ბუგატ I.
შუბლი: ბუგატის სახელის
ქართული ინიციალი „ბ“.

სპილენძი. ბუგატ I.
ხურგი: არაბული ზედწერილი:
„ბუსის მახვილი“.

სპილენძი. ბუგატ V. 1155 წ.
შუბლი: არაბული ზედწერილი:
„ბუგუ ბუგუთა ბუგით, მახვილი
ბუსისა“

სპილენძი. ბუგატ V. 1155 წ.
ხურგი: არაბული ზედწერილი,
ურაყის სულთნის სახელი: „ბუ-
ბაბუდი, სულთანი უდიდესი, ბე
ბაბუდისა“

სპილენძი. გიორგი III (1156-
1184 წწ.).
შუბლი: ქართული ზედწერილი,
გიორგის სახელის ინიციალი „გ“.
წარბული ზედწერილი: „ბუგუთა
ბუგუ გიორგი, ბუსის მახვილი“

სპილენძი. გიორგი III (1156-
1184 წწ.).
ხურგი: არაბული ზედწერილი,
ხალიფას სახელი: „ბლ-ბუბუთა-
ბუ-ხიამრ ჭლაბი, მართლმორწ-
ბუნეთა მბრძანებელი“

სპილენძი. გიორგი III.
შუბლი: ქართული ზედწერილი,
გიორგის სახელის ინიციალი „გ“.
წარბული ზედწერილი: „ბუგუთა
ბუგუ გიორგი, ბუსის მახვილი“

სპილენძი. გიორგი III.
ხურგი: არაბული ზედწერილი,
ხალიფას სახელი: „ბლ-ბუბუთა-
ბუ-ხიამრ ჭლაბი, მართლმორწ-
ბუნეთა მბრძანებელი“

სპილენძი. გიორგი III. 1174 წ.
შუბლი: ბუგუ შავარდნით მარცხე-
ნა ზელზე. წართული ზედწერი-
ლი, გიორგის სახელი და თარიღი:
„გიორგი, ქორთიკონი 394“
(1174 წ.)

სპილენძი. გიორგი III. 1174 წ.
ხურგი: არაბული ზედწერილი:
„ბუგუ ბუგუთა გიორგი, ბე ბე-
ბეტრესი, ბუსის მახვილი“

სპილენძი. გიორგი III. 1174 წ.
შუბლი: ბუგუ შავარდნით მარჯვე-
ნა ზელზე. ქართული ზედწერილი,
გიორგის სახელი და თარიღი:
„გიორგი, ქორთიკონი 394“
(1174 წ.)

სპილენძი. გიორგი III. 1174 წ.
ხურგი: არაბული ზედწერილი:
„ბუგუ ბუგუთა გიორგი, ბე ბე-
ბეტრესი, ბუსის მახვილი“.

სპილენძი. გიორგი III და შაშარი
(1178-1184 წწ.). 1178 წ.
შუბლი: ქართული ზედწერილი: „გიორგი,
ბდიდენ ღმერთმან ბუგუთა ბუგუ“

სპილენძი. გიორგი III და შაშარი
(1178-1184 წწ.). 1178 წ.
ხურგი: ქართული ზედწერილი: „შაშარ,
ბდიდენ ღმერთმან ბუგუ და ბდიდუბალი“

“ჩერცხლის კრიზისის” დასასრული. შონღოლური „საოკუპაციო“ სერიები და კირმანელი თეთრი (XIII ს.)

სპილენძი. ჩორეზმის შაჰი შა-ლალ ელ-დინი (1220-1231 წწ.). 1226 წ.

ყუბლი: არაბული ზედწერილი: „სულთანი უზენაესი. იჭედა ესე ღირებში წელსა 623“

სპილენძი. ჩორეზმის შაჰი შა-ლალ ელ-დინი (1220-1231 წწ.). 1226 წ.

ზურგი: არაბული ზედწერილი: „შაღალ ად ღუნა ჩადინი. შანადილოს იმერთმან დიღება მისი, განავრდოს ნრდილი მისი და განამტკიცოს კეთილდღეობა მისი“

შირკეპი. ჩერცხლი. ჭაიხოსრო II (1237-1246 წწ.). ტუმის სულთანი. ღონია. 1240/41 წწ.

ყუბლი: არაბული ზედწერილი: „სულთანი უზენაესი იას ელ-დინ ჭაიხოსრო, ქე ჩეიკუბადისა. შოიჭრა ღონიაში, წელსა 638“

შირკეპი. ჩერცხლი. ჭაიხოსრო II (1237-1246 წწ.). ტუმის სულთანი. ღონია. 1240/41 წწ.

ზურგი: გამოსახულია ლომი, ზურგ ზე ადამიანის სახით მზე. ღრებული ზედწერილი: „შემა ვამარჯვეული, მართლმორწმუნეთა მბრძანებელი“

შირკეპი. ჩერცხლი. ჩეიქუს II, ხილიჩ ჩრსლან IV და ჩეიკუბად II (1249-1257 წწ.). ტუმის სულთნები. ღონია. 1255/56 წწ.

ყუბლი: არაბული ზედწერილი: სულთნების სახელები

შირკეპი. ჩერცხლი. ჩეიქუს II, ხილიჩ ჩრსლან IV და ჩეიკუბად II (1249-1257 წწ.). ტუმის სულთნები. ღონია. 1255/56 წწ.

ზურგი: არაბული ზედწერილი: „ჩრ არს დმერთი ვარდა ლაპისა, შუპამედი მოციქულია მისი. შემა ად შუეთასიმ ლილ-შაჰი, ადირა ვამარჯვეული. შოიჭრა ღონიას წელსა 653“

სპილენძი. ტუსულანი (1222-1245 წწ.). 1227 წ.

ყუბლი: ქართული ზედწერილი: „ტუსულან. ჭორონიკონი 447“. ზემოთ რუსუდანის ზელოთვა არაბული დამწერლობით - „ტუსულან“

სპილენძი. ტუსულანი (1222-1245 წწ.). 1227 წ.

ზურგი: არაბული ზედწერილი: „შელოფალი მეფეთა და დელოფალითა. შმუენება ქვეყნისა, სამეფოსი და სარწმუნობისა, ტუსულან, ასული შამარისა, მესიის თაყვანისმცემელი. ჭანადილოს დმერთმან ძლევა მისნი“

შრამა. ჩერცხლი. ტუსულანი. 1230 წ.

ყუბლი: სესო ჭრისტე სახარებით ხელში. ჭარბული ზედწერილი: „სესო ჭრისტე“. ჭართული ზედწერილი: „სახელითა ივთისათა იჭედა ქორონიკონსა 450“

შრამა. ჩერცხლი. ტუსულანი. 1230 წ.

ზურგი: ქართული ზედწერილი: „ტუსულან“, არაბულად - დელოფალი დელოფალითა, მშუენება ქვეყნისა და სარწმუნობისა, ტუსულან, ასული შამარისა, მესიის თაყვანისმცემელი“

შრამა. ჩერცხლი. ტუსულანი. 1230 წ.

ყუბლი: სესო ჭრისტე სახარებით ხელში. ქართული ზედწერილი: „სახელითა ივთისათა იჭედა ქორონიკონსა 450“

შრამა. ჩერცხლი. ტუსულანი. 1230 წ.

ზურგი: ქართული ზედწერილი: „ტუსულანი“, არაბულად - დელოფალი დელოფალითა, მშუენება ქვეყნისა და სარწმუნობისა, ტუსულან, ასული შამარისა, მესიის თაყვანისმცემელი“

შრამა. ჩერცხლი. ტუსულანი. 1230 წ.

ყუბლი: სესო ჭრისტე სახარებით ხელში. ჭართული ზედწერილი: „სახელითა ივთისათა იჭედა ვერცხლი ქორონიკონსა 450“

შრამა. ჩერცხლი. ტუსულანი. 1230 წ.

ზურგი: სიმბოლური ნიშანი. ჭართული ზედწერილი: „ტუსულან“. ღრებული ზედწერილი: „შელოფალი დელოფალითა, მშუენება ქვეყნისა და სარწმუნობისა, ტუსულან, ასული შამარისა, მესიის თაყვანისმცემელი“

ჩახევაი დრამა. ჩერცხლი. ტუსულანი.

ყუბლი: ჭრისტე შარავანდელთ

ჩახევაი დრამა. ჩერცხლი. ტუსულანი.

ზურგი: ქართული ზედწერილი - ტუსულანის სახელი დაქარავმებული

შრამა. ჟერცხლი. წინონიური. **ჩბილისი. 1239/40 წწ.**
ჟუბლი: მშვილდი. ჳრამბული ზედწერილი: „ჳაენი სამართლიანი. ჴველა ქალაქსა ჩბილისს, დაუ აუვავოს ის ჳლაჳმა“

შრამა. ჟერცხლი. წინონიური. **ჩბილისი. 1239/40 წწ.**
ზურგი: არამბული ზედწერილი: „წრ არს იმერთი ვარდა ჳლაჳისა, ტუჳამედი მოციქულია მისი. წელსა 637“

შრამა. ჟერცხლი. წინონიური. **ჩბილისი. 1244/45 წწ.**
ჟუბლი: ნადირობის სცენა – მშვილდოსანი მხედარი, ფრინველი, ძალი. თურქული ზედწერილი: „შიდ მონღოლთა ოღუს ბეგი“

შრამა. ჟერცხლი. წინონიური. **ჩბილისი. 1244/45 წწ.**
ზურგი: არამბული ზედწერილი: „წრ არს იმერთი ვარდა ჳლაჳისა, ტუჳამედი მოციქულია მისი. ჴველა ჩბილისს წელსა 642“

სბილენბი. შავით VI ჩარინი (1247-1293 წწ). **შმანისი. 1245 წ.**
ჟუბლი: ქართული ზედწერილი: „შავით (მონოგრამა). ჩორონიკონი 465“. სპარსული ზედწერილი: „შონა ყაენისა. ტუფე შავით“

სბილენბი. შავით VI ჩარინი (1247-1293 წწ). **შმანისი. 1245 წ.**
ზურგი: არამბული ზედწერილი: „ჩალაქსა შმანისს, აუვავოს იგი იმერთმა, წელსა 642“

შრამა. ჟერცხლი. წინონიური. **ჩბილისი. 1245/46 წწ.**
ჟუბლი: ექვსკიმიანი ვარსკვლავი. **წრამბული ზედწერილი: „ჳაენი სამართლიანი“**

შრამა. ჟერცხლი. წინონიური. **ჩბილისი. 1245/46 წწ.**
ზურგი: არამბული ზედწერილი: „წრ არს იმერთი ვარდა ჳლაჳისა, ტუჳამედი მოციქულია მისი. ჴველა ჩბილისს წელსა 643“

შრამა. ჟერცხლი. შავით VI ჩარინი. **ჩბილისი. 1247 წ.**
ჟუბლი: გვირგვინოსანი მხედარი და სოლომონის ბეჭედი. **ჩართული ზედწერილი: „შავით (მონოგრამა). ჩორონიკონი 467“**

შრამა. ჟერცხლი. შავით VI ჩარინი. **ჩბილისი. 1247 წ.**
ზურგი: სპარსული ზედწერილი: „ძალითა ივთისათა მონა ჳუიუკ ყაენის წყალობისა შავით მეფე. ჴველა ჩბილისს“

სბილენბი. შავით VI ჩარინი. **ჩბილისი. 1247/48 წწ.**
ჟუბლი: ქართული ზედწერილი: „შავით- (მონოგრამა). სპარსული ზედწერილი – „შონა ყაენისა მეფე შავით“

სბილენბი. შავით VI ჩარინი. **ჩბილისი. 1247/48 წწ.**
ზურგი: არამბული ზედწერილი: „ ჴველა ქალაქსა ჩბილისს. ჳავავავოს იგი იმერთმა. ჩელსა 645“

შრამა. ჟერცხლი. შავით VII ოღუ (1247-1270 წწ.). **ჩბილისი. 1252/53 წწ.**
ჟუბლი: სპარსული ზედწერილი: „იმერთის ყოვლისშემპლეთობით მსოფლიოს მბრძანებლის ტახტუ ყაენის ნებით წელსა 650“

შრამა. ჟერცხლი. შავით VII ოღუ (1247-1270 წწ.). **ჩბილისი. 1252/53 წწ.**
ზურგი: სპარსული ზედწერილი: „შავით მეფე, ქე ჳიორვისა, ჳავრატონი. ჴველა ჩბილისს“

ჰიორგი V ჰრწინავალე და „გიორგაული თეთრი“ (XIV ს.)

მეთრი. ჴერცხლი. ჴლხანი
ჴაზანი (1295-1304 წწ.). ჴხალ-
ციხე. 1300/01

ჴუბლი: მონღოლური ჴედწერილი: „სახელთა იკთისათა მონეტა ჴაზან ხანისა“. ჴრაბული ჴედწერილი: „ჴაზან შაჴპული“. ჴიბე-ტური ჴედწერილი: „ჴაზან შაჴპული“

მეთრი. ჴერცხლი. ჴლხანი
ჴაზანი (1295-1304 წწ.). ჴხალ-
ციხე. 1300/01

ჴურგი: არაბული ჴედწერილი: „ჴრ არს იმერთი ვარდა ჴლაჴისა, შუჴაპედი მოციქულია მისი. იჴე-და ჴხალციხეს. შალოციის და მშვიდობა მისცეს მათ ჴლაჴმა. 700“

მეთრი. ჴერცხლი. ჴლხანი
ოლჯაითუ. (1304-1316 წწ.).
მბილისი. 1305/6 წწ.

ჴუბლი: არაბული ჴედწერილი: „სულთანი უზენაესი, მშვიდობისა და რელიგიის მფარველი ჴუდაბენდე შუჴაპედი, ხანგრძლივკის იმერთმა მეფობა მისი. 705 წელი. შიდება ჴლაჴს, ჴეჴენიერების შემქმნელს“

მეთრი. ჴერცხლი. ჴლხანი
ოლჯაითუ. (1304-1316 წწ.).
მბილისი. 1305/6 წწ.

ჴურგი: არაბული ჴედწერილი: „ჴრ არს იმერთი ვარდა ჴლაჴისა, შუჴაპედი მოციქულია მისი. იჴედა მბილისს. ჴლაჴის წყალობით. შუ-ჴაჴრი, იმარი, ისმანი, ჴლი“

არი თეთრი. ჴერცხლი. ჴლხანი
ოლჯაითუ. მბილისი. 1309/10 წწ.
ჴუბლი: არაბული ჴედწერილი: „ში-
იჴრა უზენაესი სულთანის მმართვე-
ლობის დღეებში, მეფეთა დამ-
ყრობის, იმამის, ოლჯაითუ
სულთანის მიერ, მშვიდობისა და
სარწმუნოების მფარველი, ჴუდაბენ-
დე შუჴაპედი, ხანგრძლივკის
იმერთმა მეფობა მისი. ჴლაჴს
უფლება აწ და მარადის“. მონღოლურ-
ი ჴედწერილი: „ოლჯაითუ
სულთანი. იჴედა მბილისს 709
წელს“

არი თეთრი. ჴერცხლი. ჴლხანი
ოლჯაითუ. მბილისი. 1309/10 წწ.
ჴურგი: არაბული ჴედწერილი: „ჴრ
არს იმერთი ვარდა ჴლაჴისა,
შუჴაპედი მოციქულია ჴლაჴის, ჴლი
იმერთის მოადგილეა. ჴოვლად
მოწყალე ჴლაჴის სახელით. იმერთი
შეიწყალე შუჴაპედი და ჴლი, და
სახანი, და სუსეინი, და ჴლი, და
შუჴაპედი, და ჴაფარი, და შუხა, და
ჴლი, და შუჴაპედი, და ჴლი, და
სახანი, და შუჴაპედი“

არი თეთრი. ჴერცხლი. ჴლხანი
ოლჯაითუ. მბილისი. 1314/15 წწ.
ჴუბლი: არაბული ჴედწერილი:
„შიიჴრა უზენაესი სულთანის
მმართველობის დროს, მეფეთა
დამპყრობების ოლჯაითუ
სულთანის მიერ; მშვიდობისა და
სარწმუნოების მფარველი,
ხანგრძლივკის იმერთმა მეფობა
მისი. იჴედა მბილისს 714 წელს“

არი თეთრი. ჴერცხლი. ჴლხანი
ოლჯაითუ. მბილისი. 1314/15 წწ.
ჴურგი: არაბული ჴედწერილი: „ჴრ
არს იმერთი ვარდა ჴლაჴისა,
შუჴაპედი მოციქულია მისი, ჴლი
იმერთის მოადგილე“ და მოწოდება
თორმეტი იმამისადმი

არი თეთრი. ჴერცხლი. ჴლხანი
ჴბუსაიდი (1317-1335 წწ.).
მბილისი. 1316/17 წწ.

ჴუბლი: არაბული ჴედწერილი:
„შიიჴრა უზენაესი მმართველის,
ჴბუსაიდ სულთანის მმართველო-
ბის დროს, ხანგრძლივკის
იმერთმა მეფობა მისი. იჴედა
მბილისში 716 წელს“

არი თეთრი. ჴერცხლი. ჴლხანი
ჴბუსაიდი (1317-1335 წწ.).
მბილისი. 1316/17 წწ.

ჴურგი: არაბული ჴედწერილი:
„ჴრ არს იმერთი ვარდა ჴლაჴისა,
შუჴაპედი მოციქულია მისი.
ჴლაჴის წყალობა აწ და მარადის,
დიდება ჴლაჴს ყოვლის
მყრობელს და ყოვლად ძლიერს“

არი თეთრი. ჴერცხლი. ჴლხანი
ჴბუსაიდი. მბილისი. 1317/18
წწ.

ჴუბლი: არაბული ჴედწერილი:
„იჴედა უზენაესი მმართველის,
ჴბუსაიდ სულთანის მმართველო-
ბის დროს, ხანგრძლივკის
იმერთმა მეფობა მისი. იჴედა ჴა-
ლაჴ მბილისში 717 წელს“

არი თეთრი. ჴერცხლი. ჴლხანი
ჴბუსაიდი. მბილისი. 1317/18
წწ.

ჴურგი: არაბული ჴედწერილი:
„ჴრ არს იმერთი ვარდა ჴლაჴისა,
შუჴაპედი მოციქულია მისი.
ჴლაჴის წყალობა აწ და მარადის.
შიდება ჴლაჴს ყოვლის
მყრობელს და ყოვლად ძლიერს“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ლხანი
ზბუსაიდი. ძბილისი. 1319/20 წწ.
შუბლი: არაბული ზედწერილი:
„მოჭრილია უზენაესი სულთანის
ზბუსაიდის მმართველობის დღე-
ებში. ხანგრძლივკის იმერთმა
მეფობა მისი. ზჭედა ქალაქ
ძბილისში 719 წელს“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ლხანი
ზბუსაიდი. ძბილისი. 1319/20 წწ.
შურგი: არაბული ზედწერილი:
„ზრ არს ღმერთი ვარდა ჴლაპისა,
ძუჰამედი მოციქულია მისი. ჴბუ-
ჴაქრი, ომარი, ოსმანი, ჴლი.
ზლაპი ვლოცავთ, მას ყველაფერი
ესმის და მან ყველაფერი იცის“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ლხანი
ზბუსაიდი. ძბილისი. 1322 წ.
შუბლი: არაბული ზედწერილი:
„მოჭრილია უზენაესი სულთანის
მმართველობის დღეებში,
ზბუსაიდ ჴაჰადურ ხანის მიერ,
ხანგრძლივკის იმერთმა მეფობა
მისი. 722 წელი“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ლხანი
ზბუსაიდი. ძბილისი. 1322 წ.
შურგი: არაბული ზედწერილი:
„ზრ არს ღმერთი ვარდა ჴლაპისა,
ძუჰამედი მოციქულია მისი.
ზჭედა ძბილისს. ჴბუ-ჴაქრი,
ომარი, ოსმანი, ჴლი“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ლხანი
ზბუსაიდი. ძბილისი. 1326/27
წწ.
შუბლი: არაბული ზედწერილი:
„სულთანი უზენაესი, ჴბუსაიდ
ჴაჰადურ ხანი, ხანგრძლივკის
იმერთმა მეფობა მისი. ზჭედა
ძბილისში 727 წელს“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ლხანი
ზბუსაიდი. ძბილისი. 1326/27
წწ.
შურგი: არაბული ზედწერილი:
„ზრ არს იმერთი ვარდა ჴლაპისა,
ძუჰამედი მოციქულია მისი. ჴბუ-
ჴაქრი, ომარი, ოსმანი, ჴლი“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ლხანი
ზბუსაიდი. ძბილისი. 1333 წ.
შუბლი: უიღურული ზედწერილი:
„ზბუსაიდ“. ჴრაბული
ზედწერილი: „სულთანი უზენაესი
და სამართლიანი, გამარჯვებული
ხანი; ხანგრძლივი იყოს მეფობა
მისი. ზჭედა ძბილისს“. თარიღი

არი თეთრი. ჟერცხლი. ლხანი
ზბუსაიდი. ძბილისი. 1333 წ.
შურგი: არაბული ზედწერილი:
„ზრ არს იმერთი ვარდა ჴლაპისა,
ძუჰამედი მოციქულია მისი. ჴბუ-
ჴაქრი, ომარი, ოსმანი, ჴლი“

სბილენბი. ლხანი ოღჯაითუ.
ძბილისი.
შუბლი: არაბული ზედწერილი:
„მოჭრა უზენაესი სულთანის
მმართველობის დღეებში, მეფეთა
დამპყრობელის ოღჯაითუ სულ-
თანის მიერ, ძშვიდობისა და სარ-
წმუნოების მთარეელი ჴუდაბენდე
ძუჰამედი, ხანგრძლივკის
იმერთმა მეფობა მისი. ზჭედა
ძბილისს“

სბილენბი. ლხანი ოღჯაითუ.
ძბილისი.
შურგი: არაბული ზედწერილი,
შიიტური რწმენის ფორმულა:
„ზრ არს იმერთი ვარდა ჴლაპისა,
ძუჰამედი მოციქულია მისი. ჴლი
იმერთის მოადგილეა. იმერთი,
დალოცე ძუჰამედი და ჴლი, და
სასანი, და სუსეინი, და ჴლი, და
ძუჰამედი, და შაფარი, და ძუსა,
და ჴლი, და ძუჰამედი, და ჴლი,
და სასანი, და ძუჰამედი“

სბილენბი. ლხანი ოღჯაითუ.
ძბილისი.
შუბლი: არაბული ზედწერი-
ლი: „ოღჯაითუ სულთანი,
ზჭედა სატახტო ქალაქ ძბი-
ლისში“ და მოწოდება თორ-
მეტი იბამისადმი.

სბილენბი. ლხანი ოღჯაითუ.
ძბილისი.
შურგი: არაბული ზედწერილი:
„ზრ არს იმერთი ვარდა ჴლაპისა,
ძუჰამედი მოციქულია მისი. ჴლი
იმერთის მოადგილეა“

სბილენბი. ლხანი ჴბუსაიდი.
ძბილისი.
შუბლი: არაბული ზედწერილი:
„სულთანი ჴბუსაიდი. ზჭედა
ძბილისს“

სბილენბი. ლხანი ჴბუსაიდი.
ძბილისი.
შურგი: არაბული ზედწერილი,
სუნიტური რწმენის ფორმულა:
„ზრ არს იმერთი ვარდა ჴლაპისა,
ძუჰამედი მოციქულია მისი“

სბილენბი. ლხანი ჴბუსაიდი.
ძბილისი.
შუბლი: არაბული ზედწერილი:
„სულთანი ჴბუსაიდ ჴაჰადურ
ხანი. ზჭედა ძბილისს“

სბილენბი. ლხანი ჴბუსაიდი.
ძბილისი.
შურგი: არაბული ზედწერილი:
„ზრ არს იმერთი ვარდა ჴლაპისა,
ძუჰამედი მოციქულია მისი“

სპილენძი. ილხანი ზედახედი.
 (ძილიანი. 1323/24 წწ.)
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „სულთანი ზედახედი, გამარჯვებული ხანი, ხანგრძლივი იყოს მეფობა მისი. ზედა ძილიანის 724 წელს“

სპილენძი. ილხანი ზედახედი.
 (ძილიანი. 1323/24 წწ.)
 შურვი: არაბული ზედწერილი:
 „ზრ არს იმერთი ვარდა ლაპისა, მუჰამედი მოციქულია მისი“

სპილენძი. ილხანი ზედახედი.
 (ძილიანი.)
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „სულთანი უზენაესი ზედახედი, გამარჯვებული ხანი, ხანგრძლივი იყოს იმერთა მეფობა მისი“

სპილენძი. ილხანი ზედახედი.
 (ძილიანი.)
 შურვი: არაბული ზედწერილი:
 „ზრ არს იმერთი ვარდა ლაპისა, მუჰამედი მოციქულია მისი. ზედა ძილიანის“

სპილენძი. ჟიორგი V ზედახედი.
 (1314-1346 წწ.). (ძილიანი.)
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „ზედა ძილიანის, ზედახედი, ვანიგრძლის მეფობა მისი“. ჟართული ზედწერილი: „ჟიორგი“

სპილენძი. ჟიორგი V ზედახედი.
 (1314-1346 წწ.). (ძილიანი.)
 შურვი: არაბული ზედწერილი:
 „ზრ არს იმერთი ვარდა ლაპისა, მუჰამედი მოციქულია“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ილხანი ზედახედი (1335-1338 წწ.). (ძილიანი. 1335/36 წწ.)
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „სულთანი უმაღლესი ზედა-ხანი, ხანგრძლივი იყოს იმერთა მეფობა მისი და ვანამტკიცოს მისი ვანამტკიცებლობა. ზედა ძილიანის 736 წელს“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ილხანი ზედახედი (1335-1338 წწ.). (ძილიანი. 1335/36 წწ.)
 შურვი: არაბული ზედწერილი:
 „ზრ არს იმერთი ვარდა ლაპისა, მუჰამედი მოციქულია მისი, ლაპის წვალობა აწ და მარადის“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ილხანი მუჰამედი (1336-1338 წწ.). (ძილიანი. 1338 წ.)
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „სულთანი უზენაესი მუჰამედი, ხანგრძლივი იყოს იმერთა მეფობა მისი და ვანამტკიცოს გამგებლობა მისი. ზედა ძილიანის 738 წელს“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ილხანი მუჰამედი (1336-1338 წწ.). (ძილიანი. 1338 წ.)
 შურვი: არაბული ზედწერილი:
 „ზრ არს იმერთი ვარდა ლაპისა, მუჰამედი მოციქულია მისი. ზედა-ჟაქრი, იმარი, ისმანი, ლი“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ილხანი სათი ბეგ ჟათუნი (1338-1340 წწ.). (ძილიანი. 1338/39 წწ.)
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „სულთანი სამართლიანი სათი ბეგ ჟათუნი, ხანგრძლივი იყოს იმერთა მეფობა მისი. ზედა ძილიანის 739 წელს“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ილხანი სათი ბეგ ჟათუნი (1338-1340 წწ.). (ძილიანი. 1338/39 წწ.)
 შურვი: არაბული ზედწერილი:
 „ზრ არს იმერთი ვარდა ლაპისა, მუჰამედი მოციქულია მისი. ზედა-ჟაქრი, იმარი, ისმანი, ლი“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ილხანი სულეიმანი (1340-1344 წწ.). (ძილიანი. 1339/40 წწ.)
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „სულთანი სამართლიანი სულეიმანი ხანი, ხანგრძლივი იყოს მეფობა მისი. ზედა ძილიანის 740 წელს“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ილხანი სულეიმანი (1340-1344 წწ.). (ძილიანი. 1339/40 წწ.)
 შურვი: არაბული ზედწერილი:
 „ზრ არს იმერთი ვარდა ლაპისა, მუჰამედი მოციქულია მისი“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ილხანი ზედახედი (1344-1355 წწ.). (ძილიანი. 1349/50 წწ.)
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „სულთანი, ხანგრძლივი იყოს მეფობა მისი. ზედა ძილიანის 750 წელს“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ილხანი ზედახედი (1344-1355 წწ.). (ძილიანი. 1349/50 წწ.)
 შურვი: არაბული ზედწერილი:
 „ზრ არს იმერთი ვარდა ლაპისა, მუჰამედი მოციქულია მისი. ზედა-ჟაქრი, იმარი, ისმანი, ლი“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ილხანი
ენუშირვანი. ჯარჯინი. 1349/50
წწ.
შუბლი: უიღურული ზედწერილი:
„ენუშირვანი“. ღრაბული ზედწე-
რილი: „სულთანი, ხანგრძლიე-
ჰყოს იმერთმა მეფობა მისი. იჭე-
და ჯარჯინს 750 წელს“

არი თეთრი. ჟერცხლი. ილხანი
ენუშირვანი. ჯარჯინი. 1349/50
წწ.
ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„ღრ არს იმერთი ვარდა ღლაჰისა,
შუჰაჰმედი მოციქულია მისი. ღბუ-
ჯაქრი, იმარი, ისმანი, ღლი“

ჟერცხლი. შანიბეკი შუჩიდი
(1342-1357 წწ.). იბილისი. 1356
წ.
შუბლი: არაბული ზედწერილი:
„სულთანი სამართლიანი,
შანიბეკ ხანი“

ჟერცხლი. შანიბეკი შუჩიდი
(1342-1357 წწ.). იბილისი. 1356
წ.
ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„იჭედა იბილისს 757 წელს“

ჟერცხლი. შანიბეკი შუჩიდი.
ღხალი სარაი. 1352/53 წწ.
შუბლი: არაბული ზედწერილი:
„სულთანი სამართლიანი, შანი-
ბეკი, ხანგრძლიეჰყოს იმერთმა
მეფობა მისი“

ჟერცხლი. შანიბეკი შუჩიდი.
ღხალი სარაი. 1352/53 წწ.
ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„იჭედა ღხალ სარაიში 753 წელს“

მთერი. ჟერცხლი. შეიხ-იკეის
შელაირი (1356-1374 წწ.).
იბილისი.
შუბლი: არაბული ზედწერილი:
„სულთანი იკეისი, ვანიგრძის
მეფობა მისი. იჭედა იბილისს“

მთერი. ჟერცხლი. შეიხ-იკეის
შელაირი (1356-1374 წწ.).
იბილისი.
ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„ღრ არს იმერთი ვარდა ღლაჰისა,
შუჰაჰმედი მოციქულია მისი“

მთერი. ჟერცხლი. შეიხ-იკეის
შელაირი. იბილისი.
შუბლი: არაბული ზედწერილი:
„სულთანი იკეისი, ვანიგრძის
მეფობა მისი. იჭედა იბილისს“

მთერი. ჟერცხლი. შეიხ-იკეის
შელაირი. იბილისი.
ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„ღრ არს იმერთი ვარდა ღლაჰისა,
შუჰაჰმედი მოციქულია მისი. ღბუ-
ჯაქრი, იმარი, ისმანი, ღლი“

არი თეთრი. ჟერცხლი.
შავით IX (1346-1360 წწ.).
შუბლი: ჯიხვი. ღართული ზედ-
წერილი, შავითის ინიციალი: „შ“. ღრაბული ზედწერილი: „იმერთი“

არი თეთრი. ჟერცხლი.
შავით IX (1346-1360 წწ.).
ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„ღრ არს იმერთი ვარდა ღლაჰისა,
შუჰაჰმედი მოციქულია მისი“

არი თეთრი. ჟერცხლი.
შავით IX.
შუბლი: ლიმი. ღართული ზედწე-
რილი, შავითის სახელის ინიცია-
ლი: „შ“. ღრაბული ზედწერილი:
„იმერთი“

არი თეთრი. ჟერცხლი.
შავით IX.
ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„ღრ არს იმერთი ვარდა ღლაჰისა,
შუჰაჰმედი მოციქულია მისი. ღბუ-
ჯაქრი, იმარი, ისმანი, ღლი“

არი თეთრი. ჟერცხლი.
შავით IX. იბილისი.
შუბლი: ვამოსახულია მტრედი.
ღრაბული ზედწერილი: „იმერთი.
იბილისი“

არი თეთრი. ჟერცხლი.
შავით IX. იბილისი.
ზურგი: არაბული ზედწერილი:
„ღრ არს იმერთი ვარდა ღლაჰისა,
შუჰაჰმედი მოციქულია მისი“

ბაგრატ III. ჯეორჯია.
 ზედაპირი (1382-1396 წწ.).
 შუბლი: ქართული ზედწერილი:
 „ბაგრატ“

ბაგრატ III. ჯეორჯია.
 ზედაპირი (1382-1396 წწ.).
 შუბლი: წმინდა ჟვეჯის უხეში
 გამოსახულება. ჯეორჯიული ზედ-
 წერილი: „ჟვეჯი“

გიორგი VII. ჯეორჯია.
 ზედაპირი (1393-1407 წწ.).
 შუბლი: „სახელილი თვალი“.
 ქართული ზედწერილი: „შეფეთ
 მეფე ჯეორგი“

გიორგი VII. ჯეორჯია.
 ზედაპირი (1393-1407 წწ.).
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „ნარ არს მქერთი ვარდა ლაჰისა,
 შუჰაჰედი მოციქულია მისი“

რუჰადი. ჯეორჯია. ლჰჰედი
 რუჰადი (1382-1412 წწ.) და
 ჯეორგი VII. მბილისი.
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „სულთანი ლჰჰედი, ხანგრძლივ
 ეის მეფობა მისი, შეფეთ
 გამარჯვებული ჯეორგი. ლჰჰედი
 მბილისს“

რუჰადი. ჯეორჯია. ლჰჰედი
 რუჰადი (1382-1412 წწ.) და
 ჯეორგი VII. მბილისი.
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „ნარ არს მქერთი ვარდა ლაჰისა,
 შუჰაჰედი მოციქულია მისი. ლჰჰედი
 ჯეორგი, მბილისი, მბილისი, ლჰჰედი“

გიორგი VII. ჯეორჯია.
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „სულთანი ლჰჰედი ხანი“

გიორგი VII. ჯეორჯია.
 შუბლი: ქართული ზედწერილი:
 „შეფეთ მეფე ჯეორგი“

ქართული მონეტები და ვენეციური ოქროს ლეკატები საქართველოს ფულად ბაზარზე (XV ს.)

ალექსანდრე აბხაზი (1410/11 წწ.) ქართული მონეტები.
 ლეკონი.
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „მოიჭრა ლეკონეს 813 წელს“

ალექსანდრე აბხაზი (1410/11 წწ.) ქართული მონეტები.
 ლეკონი.
 შუბლი: გამოსახულებისა და
 წარწერის გარეშე

ალექსანდრე აბხაზი (1410/11 წწ.) ქართული მონეტები.
 ლეკონი.
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „მოიჭრა ლეკონეს 886 წელს“

ალექსანდრე აბხაზი (1410/11 წწ.) ქართული მონეტები.
 ლეკონი.
 შუბლი: გამოსახულია ჯვარი

კონსტანტინე I (1407-1411 წწ.).
 შუბლი: ქართული ზედწერილი:
 „კონსტანტინე“

კონსტანტინე I (1407-1411 წწ.).
 შუბლი: არაბული ზედწერილი:
 „მქერთი ლეკონე კმაყოფა“

კონსტანტინე I (1412-1442 წწ.).
 შუბლი: ქართული ზედწერილი:
 „შეფეთ მეფე ლეკონეს“

კონსტანტინე I (1412-1442 წწ.).
 შუბლი: ქართული ზედწერილი:
 „სახელითა მეთისათა“

ჟილონი. ზახტანგ IV (1442-1446 წწ.).
შუბლი: ქართული ზედწერილი: „მშეფოთო, გაუმარჯოს“

ჟილონი. ზახტანგ IV (1442-1446 წწ.).
ზურგი: ქართული ზედწერილი: „შეფესა ზახტანგს“

ჟილონი. ზახტანგ IV.
შუბლი: ქართული ზედწერილი: „შეფე ზახტანგვი“

ჟილონი. ზახტანგ IV.
ზურგი: გამოსახულია რაღაც ცხოველი

ჟერცხლი. ჟიორგი VIII (1446-1466 წწ.).
შუბლი: ქართული ზედწერილი: „შეფე მეფეთა, მონა ივთისა ჟიორგი“

ჟერცხლი. ჟიორგი VIII (1446-1466 წწ.).
ზურგი: გამოსახულია ჯვარი

ჟერცხლი. ჟავრატ VI (1466-1478 წწ.).
შუბლი: ქართული ზედწერილი: „შეფე ჟავრატი“

ჟერცხლი. ჟავრატ VI (1466-1478 წწ.).
ზურგი: გამოსახულია ფრთოსანი ცხოველი

ჟერცხლი. ჟონსტანტინე II (1478-1505 წწ.).
შუბლი: ქართული ზედწერილი: „შეფე ჟონსტანტინე“

ჟერცხლი. ჟონსტანტინე II (1478-1505 წწ.).
ზურგი: გამოსახულია რაღაც ცხოველი

ჟილონი. ჟონსტანტინე II.
შუბლი: ქართული ზედწერილი: „შეფე ჟონსტანტინე“

ჟილონი. ჟონსტანტინე II.
ზურგი: გამოსახულია მზე

ძანვა. ჟერცხლი. ჟემაზა, ჟირვანი. 1426/27 წწ.
შუბლი: არაბული ზედწერილი: „სულთანი უდიდესი, უ ზენაესი, სამართლიანი, მკოდნე, ხანგრძლივჳყოს იმერთმა მეფობა მისი“. სპარსული ზედწერილი: „იჳვლა ჟემაზას 830 წელს“

ძანვა. ჟერცხლი. ჟემაზა, ჟირვანი. 1426/27 წწ.
ზურგი

ჟილონი. სამცხის ათაბაგი ჟვარყვარე (1451-1498 წწ.).
შუბლი: ქართული ზედწერილი: „ჟვარყვარე“

ჟილონი. სამცხის ათაბაგი ჟვარყვარე (1451-1498 წწ.).
ზურგი: გამოსახულია თევზი

ჟილონი. სამცხის ათაბაგი ჟვარყვარე.
შუბლი: ჯვარი, ქართული ზედწერილი „ჟვარყვარე“

ჟილონი. სამცხის ათაბაგი ჟვარყვარე.
ზურგი: გამოსახულია თევზი

ქვემოთააჩვენებულია

ტომანი, აბაზი, შური და ჴრეკლე II-ის „სირმა აბაზი“ (XVI-XVIII სს.)

ჴრეცხლი. ლაგრატი III
(1510-1565 წწ.). შერეთის მეფე.
ჭუბლი: გვირგვინოსანი მეფე

ჴრეცხლი. ლაგრატი III
(1510-1565 წწ.). შერეთის მეფე.
ზურგი: ჴედწერილი: „ჭუფე ლაგრატი“

ჴრეცხლი. ჴიორგი II
(1565-1585 წწ.). შერეთის მეფე.
ჭუბლი: გვირგვინოსანი მეფე

ჴრეცხლი. ჴიორგი II
(1565-1585 წწ.). შერეთის მეფე.
ზურგი: ქართული ჴედწერილი: „ჭუფე ჴიორგი“

ჴრეცხლი. ჴიორგი II.
შერეთის მეფე.
ჭუბლი: ქართული ჴედწერილი
„ჭუფეთ“

ჴრეცხლი. ჴიორგი II.
შერეთის მეფე.
ზურგი:

ჴისტი. ჴრეცხლი. შაჰმასპ I
(1524-1576 წწ.). სეფიანი.
ზაგეპი. 1555/56 წწ.
ჭუბლი: არაბული ჴედწერილი:
„ჩრ არს იმერთი გარდა ჴლაჰისა,
ჭუჰაჰმედი მოციქულია ჴლაჰისა,
ჩლი მოადგილეა ჴლაჰისა“

ჴისტი. ჴრეცხლი. შაჰმასპ I
(1524-1576 წწ.). სეფიანი.
ზაგეპი. 1555/56 წწ.
ზურგი: სპარსული ჴედწერილი:
„შაჰ შაჰმასპ. ჴჭელა ჴა-
გეჰს 963“. შაჰმასპ I-ის სახე-
ლით ჴაგეჰში მოჭრილ მონე-
ტებზე იკითხება ჰიჯრის კიდევ
შემდეგი თარიღები: 975, 977
(1567/68 წწ. და 1569/70 წწ.).
ჭურბოლა ბისტი და ნახევარი
შაჰი

ჩახევარი აშრაფი. ოქრო.
შაჰმასპ I. სეფიანი. ჴეზლი. 941
(=1534/35 წწ.).
ჭუბლი: არაბული ჴედწერილი:
„ჩრ არს იმერთი გარდა ჴლაჰისა,
ჭუჰაჰმედი მოციქულია ჴლაჰისა,
ჩლი მოადგილეა ჴლაჰისა“ და
თორმეტი იმამის სახელი.

ჩახევარი აშრაფი. ოქრო.
შაჰმასპ I. სეფიანი. ჴეზლი. 941
(=1534/35 წწ.).
ზურგი: სპარსული ჴედწერილი:
„სულთანი სამართლიანი, სრუ-
ლქმნილი, სწორი გზით მავალი.
ჩამეყებელი, შაჰი შაჰმასპ ხანი,
სეფიანი, ჩბულ ალ-ჭუჴაფარი,
ხანგრძლივემც ჰყოფს ჴლაჰი მის
მეფობასა და სულთნობას“.

შუკატი. ოქრო. შიეტრო ჴანდი
(1539-1545 წწ.). ჴენეცია.
ჭუბლი: ჩმ. შარკოზი, რომელიც
ჴენეციის დოჴს გაღასცემს
ალამს. ჴათინური ჴედწერილი:
„ჩმინდა შარკოზი ჴენეციისა.
შოჴი შიეტრუს ჴანდი“

შუკატი. ოქრო. შიეტრო ჴანდი
(1539-1545 წწ.). ჴენეცია.
ზურგი: ჴესი ჴრისტე და
ვარსკვლავები. ჴათინური
ჴედწერილი: „ჩრისტე!
საჰერცოგო, რომელსაც განაგებ,
დე, გეჰბოდს მენ!“

შუკატი. ოქრო. შოლანდია.
1588 წწ.
ჭუბლი: გვირგვინოსანი მეომარი
მახვილითა და შუბით. ჴათინური
ჴედწერილი: „შალა იქოთისა და
იქოდი ჩვენ“

შუკატი. ოქრო. შოლანდია.
1588 წწ.
ზურგი: ჴრისლანდიის
პროვინციის გერბი. ჴათინური
ჴედწერილი: „შასავლით
ჴრისლანდიის სამფლობელოს
ახალი ოქროს მონეტა“ და
თარიღი: 1588 წელი

ჩალერი. ჴრეცხლი. იმპერატორი
შოლოღო II (1576-1612 წწ.).
ოცვრეთი. 1591 წწ.
ჭუბლი: იმპერატორის ბიუსტი.
ჴათინური ჴედწერილი: „შო-
ლოღო II. იქოთის წყალობით, რო-
მაელთა იმპერატორი, უავგუსტო-
ესი მეფე ჴერმანიის, ოცვრეთის,
ჴოჰემის“

ჩალერი. ჴრეცხლი. იმპერატორი
შოლოღო II (1576-1612 წწ.).
ოცვრეთი. 1591 წწ.
ზურგი: ორთავიანი არწივი.
ჴათინური ჴედწერილი:
„შერცოვი ჩვესტრიის, ჰერცოვი
ჴურგუნდიის, მარკგრაფი
შორავის“ და თარიღი: "1591"

ღრტა. ჟერცხლი. სივიზმუნდ III (1587-1632 წწ.). სოლონეთის მეფე. ჯდანსკის ზარაფხანა. 1623 წ.

წუბლი: მეფე. "ხათინური ზედწერილი: „სივიზმუნდ III, იკეთის წყალობით, მეფე სოლონეთის, დიდი მთავარი ზიტვის, აუსეთის, სრუსიის“

ღრტა. ჟერცხლი. სივიზმუნდ III (1587-1632 წწ.). სოლონეთის მეფე. ჯდანსკის ზარაფხანა. 1623 წ.

ზურგი: ქალაქ ჯდანსკის გერბი. ლათინური ზედწერილი: „ქალაქ ჯდანსკის მონეტა, 23“

სოლტორაკი. ჟერცხლი. სივიზმუნდ III. ლივონიის ზარაფხანა. 1621 წ.

წუბლი: სოლონეთ-ზიტვის გერბი გვირგვინის ქვეშ. "ხათინური ზედწერილი: „სივიზმუნდ III, იკეთის წყალობით, მეფე სოლონეთის, დიდი მთავარი ზიტვის“

სოლტორაკი. ჟერცხლი. სივიზმუნდ III. ლივონიის ზარაფხანა. 1621 წ.

ზურგი: ჯერბიანი სფერო და ზაზინადარის გერბი. "ხათინური ზედწერილი: „სოლონეთის სამეფოს ახალი მონეტა“ და თარიღის ბოლო ორი ციფრი „21“. მონეტის ნომინალი აღნიშნულია შუბლზე ციფრით „3“ (პოლტორაკი შეიცავს სამნახევარგროშიანს), ხოლო ზურგზე – რიცხვით 24 (24 პოლტორაკი შეადგენს 1 ტალერს)

საქართველო შუსეთის ბატონობის დროს (1801-1918 წწ.)

ღრტა აბაზი. 1804 წ. (ვერცხლი). წუბლი

ღრტა აბაზი. 1804 წ. (ვერცხლი). ზურგი

ნახევარი აბაზი. 1805 წ. (ვერცხლი). წუბლი

ნახევარი აბაზი. 1805 წ. (ვერცხლი). ზურგი

წრტი აბაზი. 1806 წ. (ვერცხლი). წუბლი

წრტი აბაზი. 1806 წ. (ვერცხლი). ზურგი

ნახევარი აბაზი. 1815 წ. (ვერცხლი). წუბლი

ნახევარი აბაზი. 1815 წ. (ვერცხლი). ზურგი

ღრტა აბაზი. 1820 წ. (ვერცხლი). წუბლი

ღრტა აბაზი. 1820 წ. (ვერცხლი). ზურგი

წრტი შური. 1805 წ. (სპილენძი). წუბლი

წრტი შური. 1805 წ. (სპილენძი). ზურგი

ღრტა შური. 1806 წ. (სპილენძი). წუბლი

ღრტა შური. 1806 წ. (სპილენძი). ზურგი

ღრტა შური. 1810 წ. (სპილენძი). წუბლი

ღრტა შური. 1810 წ. (სპილენძი). ზურგი

არი შური.1810 წ. (სპილენძი). შუბლი

არი შური.1810 წ. (სპილენძი). ზურგი

ღმირკავკასიის ჯომისარიატი (1918 წ.)**ჯანვრები**

ერთი მანეთი. 1918 წ. (შუბლი)

ერთი მანეთი. 1918 წ. (ზურგი)

სამი მანეთი. 1918 წ. (შუბლი)

სამი მანეთი. 1918 წ. (ზურგი)

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა (1918—1921 წწ.)**ჯანვრები**

არმოცდათი კაპიკი. 1919 წ. (შუბლი)

არმოცდათი კაპიკი. 1919 წ. (ზურგი)

ერთი მანეთი. 1919 წ. (შუბლი)

ერთი მანეთი. 1919 წ. (ზურგი)

სამი მანეთი. 1919 წ. (შუბლი)

სამი მანეთი. 1919 წ. (ზურგი)

ხუთი მანეთი. 1919 წ. (შუბლი)

ხუთი მანეთი. 1919 წ. (ზურგი)

ხუთი მანეთი. 1919 წ. (პირი)

ღთი მანეთი. 1919 წ. (შუბლი)

ღთი მანეთი. 1919 წ. (ზურგი)

ცრმოცდათი მანეთი. 1919 წ. (შუბლი)

ცრმოცდათი მანეთი. 1919 წ. (ზურგი)

100 ლარიანი მანეთი. 1919 წ. (შუბლი)

100 ლარიანი მანეთი. 1919 წ. (ზურგი)

500 ლარიანი მანეთი. 1919 წ. (შუბლი)

500 ლარიანი მანეთი. 1919 წ. (ზურგი)

1000 ლარიანი მანეთი. 1919 წ. (შუბლი)

1000 ლარიანი მანეთი. 1919 წ. (ზურგი)

5000 ლარიანი მანეთი. 1921 წ. (შუბლი)

5000 ლარიანი მანეთი. 1921 წ. (ზურგი)

საქართველოში მონეტის კომუნისტების ბატონობის დროს (1921—1989 წწ.)**წარმონიშნები**

10000 ლარიანი მანეთი. 1922 წ. (შუბლი)

10000 ლარიანი მანეთი. 1922 წ. (ზურგი)

თანამედროვე საქართველო

მონეტები

ერთი თეთრი. 1993 წ. შუბლი

ერთი თეთრი. 1993 წ. ხურგი

ორი თეთრი. 1993 წ. შუბლი

ორი თეთრი. 1993 წ. ხურგი

ხუთი თეთრი. 1993 წ. შუბლი

ხუთი თეთრი. 1993 წ. ხურგი

ჩთი თეთრი. 1993 წ. შუბლი

ჩთი თეთრი. 1993 წ. ხურგი

ოცი თეთრი. 1993 წ. შუბლი

ოცი თეთრი. 1993 წ. ხურგი

ოცმოცდაათი თეთრი. 1993 წ. შუბლი

ოცმოცდაათი თეთრი. 1993 წ. ხურგი

*50 ლარი. 2006 წ. ყუბლი**50 ლარი. 2006 წ. ხურვი**1 ლარი. 2006 წ. ყუბლი**1 ლარი. 2006 წ. ხურვი**2 ლარი. 2006 წ. ყუბლი**2 ლარი. 2006 წ. ხურვი***საგუბილეო მონეტები***10 ლარი. 2001 წ. ყუბლი**10 ლარი. 2001 წ. ხურვი**5 ლარი. 2001 წ. ყუბლი**5 ლარი. 2001 წ. ხურვი**1 ლარი. 2004 წ. ყუბლი**1 ლარი. 2004 წ. ხურვი*

ორი ლარი. 2006 წ. შუბლი

ორი ლარი. 2006 წ. ხურვი

სამი ლარი. 2006 წ. შუბლი

სამი ლარი. 2006 წ. ხურვი

ღუთასი ლარი. 1995 წ. შუბლი

ღუთასი ლარი. 1995 წ. ხურვი

საინვესტიციო მონეტები

ღი ლარი. 2006 წ. შუბლი

ღი ლარი. 2006 წ. ხურვი

აცდახუთი ლარი. 2006 წ. შუბლი

აცდახუთი ლარი. 2006 წ. ხურვი

კრძოცდაათი ლარი. 2006 წ. შუბლი

კრძოცდაათი ლარი. 2006 წ. ხურვი

ღსი ლარი. 2006 წ. შუბლი

ღსი ლარი. 2006 წ. ხურვი

სამასი ლარი. 2006 წ. შუბლი

სამასი ლარი. 2006 წ. ხურვი

ჩუთასი ლარი. 2006 წ. შუბლი

ჩუთასი ლარი. 2006 წ. ხურვი

ქანკნოტები

ერთი კუბონი 1993 წ.

სამი კუბონი 1993 წ.

ჩუთი კუბონი 1993 წ.

ჩუთი კუბონი 1993 წ.

100 ლარი 1993 წ.

250 ლარი 1993 წ.

2000 ლარი 1993 წ.

100000 ლარი 1993 წ.

1 ლარი 1998 წ.

2 ლარი 1998 წ.

5 ლარი 1998 წ.

10 ლარი 1998 წ.

20 ლარი. 1998 წ.

50 ლარი. 1998 წ.

100 ლარი. 1998 წ.

200 ლარი. 2007 წ.

50 ლარი. 2004 წ.

100 ლარი. 2004 წ.

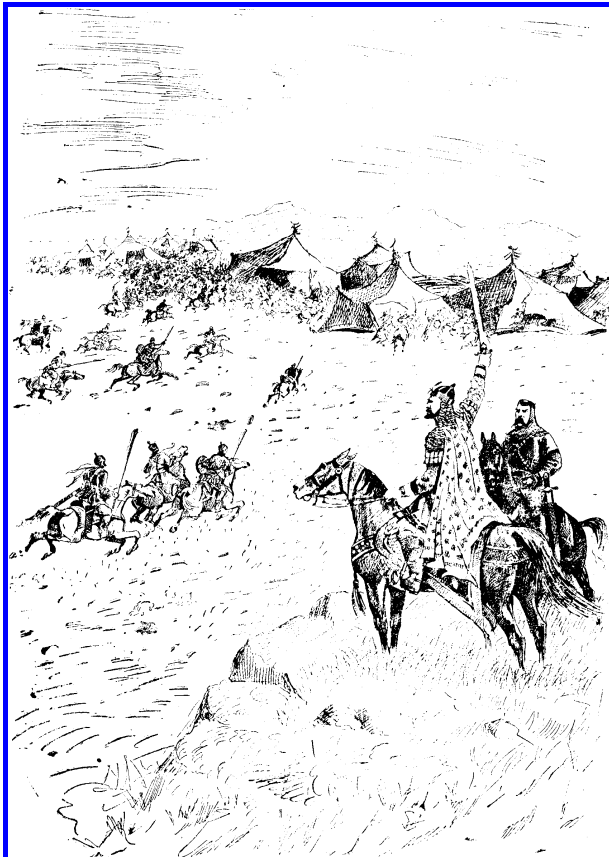
ისტორიული ჩანახატები

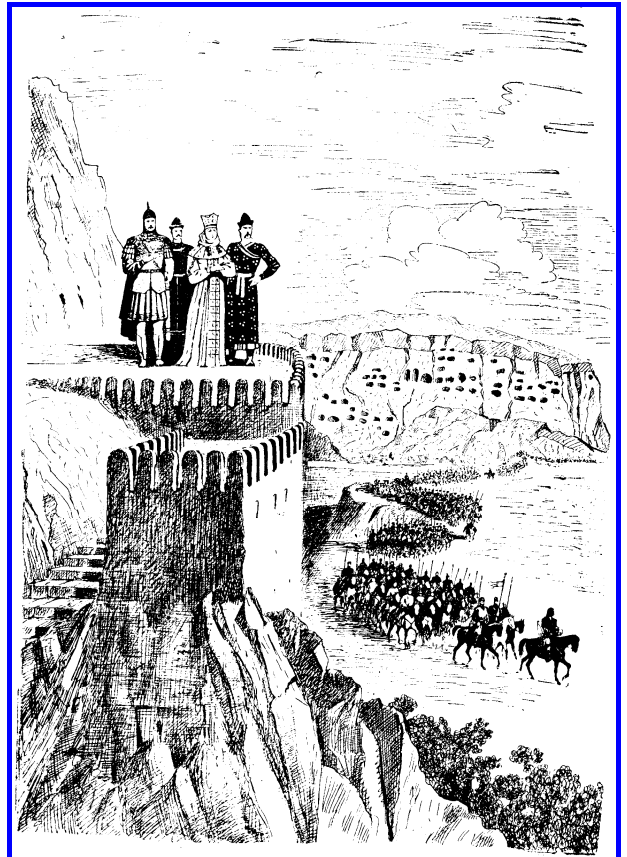
ჩახანგ ჴორგასალი

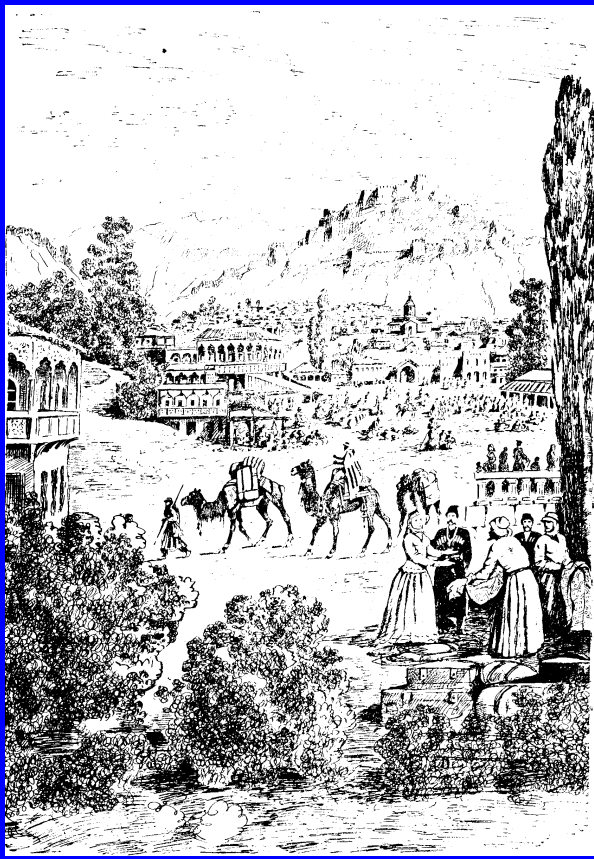
ტურვან-ყრუს შემოსევა ტბილისში

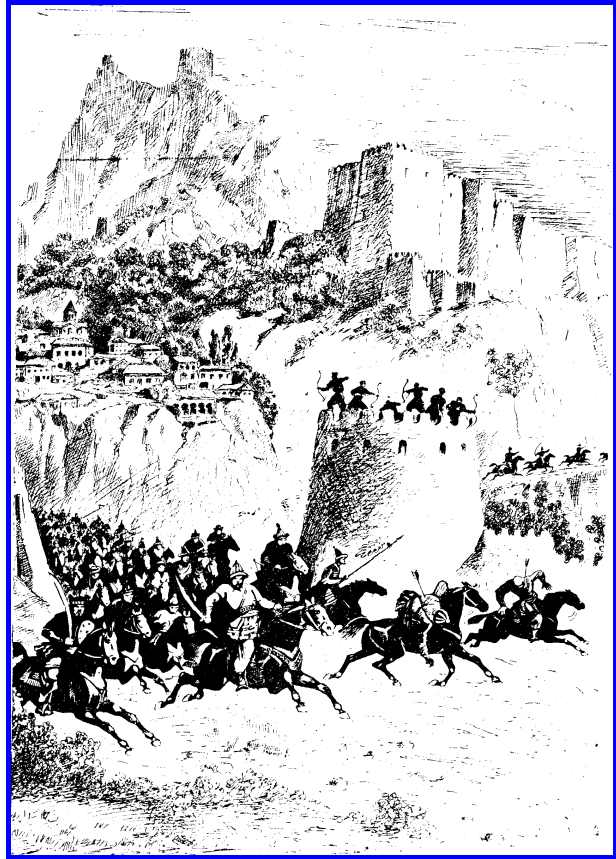
შავით ჳღმა შენებელი

ტამარ ტუფე

ძველი სერაქოზი

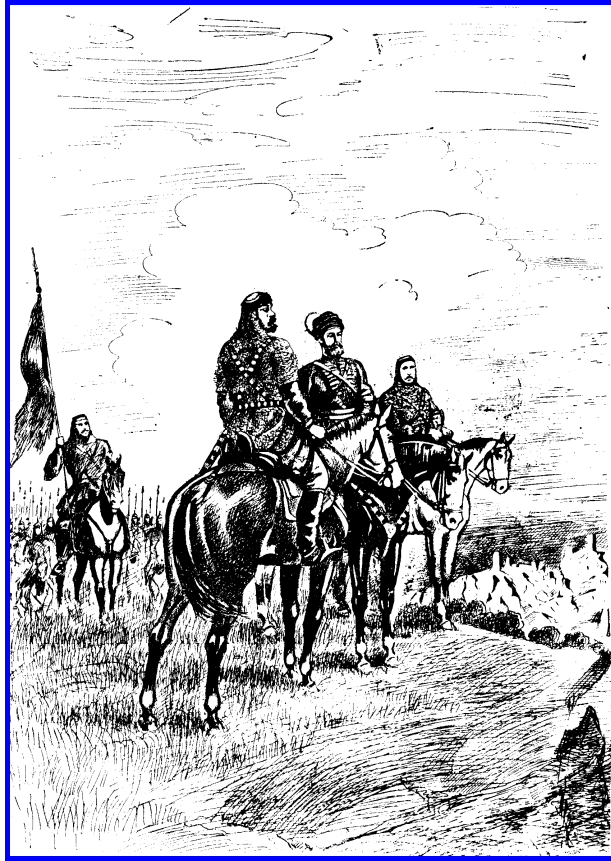
მეფე ზენვის შემოსევა ძველ სერაქოზში

ქართველების გადასახლება სერაქოზში

ჟიორჯი სიაკაძე

შრეკლე ტეფე ჰრწანისის ველზე

